

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. ostale 1 grullo

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 230 (9232)

TRST, sobota, 4. oktobra 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

DEMOKRATIČNE IN ANTIFAŠISTIČNE SILE USTAVNEGA LOKA IZOLIRALE FAŠISTE

S 349 glasovi proti 51 je poslanska zbornica odobrila doseženi sporazum o meji z Jugoslavijo

Za pooblastilo vladi, da podpiše sporazum, so glasovali poslanci KD, KPI, PSI, PSDI, PRI, PLI in Neodvisne levice - Poleg fašistov so glasovali proti le trije skrajno desničarski poslanci KD in nekateri drugi - Izjava Berlinguerja in vodstva PLI - V torek razprava v senatu

(Od našega posebnega dopisnika)

RIM, 3. — Z ogromno večino 349 glasov proti 51 je poslanska zbornica danes zvečer odobrila vladna sporočila o pogajanjih z Jugoslavijo in s tem pooblastila vlado, da podpiše sporazum o dokončni ureditvi mejnih in vseh ostalih še odprtih vprašanj med obema državama. Enako pooblastilo bo vlada v najkrajšem času prejela tudi od senata, tako da je pričakovati tudi glede na dejstvo, da je jugoslovanski parlament že odobril poročilo zunanjega ministra Minića, podpis sporazuma v kratkem.

Kot kaže rezultat glasovanja, ki je bilo na mislovski zahtevi javno, ni fašistom uspelo, da bi prebili obroč osamljenosti, saj je poleg MSI glasovala proti vladi samo peščica poslancev drugih strank, ki so dali svojemu zadržanju pretežno osebno in čustveno utemeljitev. Poleg nekaterih demokratskih poslancev (Bologna, Barbi, Costamagna), ki so povezani z raznimi begunskimi organizacijami, sta proti sporazumu glasovala le še bivši demokristjan Sullo in liberalci Durand de la Penne, ki pa sploh ni navedel razlogov za to svoje stališče.

Razprava v poslanski zbornici se je zaključila danes zjutraj. Med drugimi je posegel v razpravo predstavnik PSI Lezzi, ki je ugotovil, da sporazum potrjuje prijateljstvo in iskreno sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo ter se vključuje v širšo politično linijo, ki naj bi se Italija držala v svojih mednarodnih odnosih. Sporazum nikakor ne pomeni šibkosti ali popuščanja

neki drugi državi, ampak nasprotno, dokaz moči in sposobnosti italijanske demokracije, da na ta način izbriše boleč položaj, nastal zaradi absurdne vojne, ki jo je sprožil fašistični režim.

Sporazum pa je treba ocenjevati — je se dejal Lezzi — ne samo v okviru italijansko - jugoslovanskih odnosov, pač pa v splošni perspektivi, ki jo je začrtala nedavna konferenca o evropski varnosti in sodelovanju. V tem okviru bi lahko ugotovili, da je do sporazuma prišlo mnogo prepozno. Končno je predstavnik PSI izrazil željo, da bi novi sporazum ne pomenil samo odprave spornih vprašanj ampak tudi in predvsem premiso za dinamično in skupno politično in gospodarsko akcijo Italije in Jugoslavije v balkanskem in sredozemskem okviru.

V imenu PLI je Badini Confalonieri podprl nameravani sporazum tudi zaradi tega, ker dokončno potrjuje italijansko suverenost nad bivšo cono A in ker ustvarja gospodarske in ozemeljske pogoje za nov

zagon Trsta in Gorice.

Tajnik PRI Biasini je ugotovil, da pomeni sporazum sicer grenko, toda nujno izbrzo, saj potrjuje dejansko stanje, ki ga ni bilo mogoče spreminiti niti s silo niti ne sporazumno.

Demokratski poslanec iz Gorice Marocco je poudaril, da bo obmejno prebivalstvo znalo opravljati (kot že v preteklosti) važno funkcijo mostu do sosednje Jugoslavije in do drugih držav vzhodne Evrope. Tako je Gorica razpoložljiva za vse konkretne gospodarske pobude, ki bodo lahko utrjevale delikaten položaj, ki ga mesto ima do vzhodnih držav.

Novi sporazum je tudi dejal Marocco, teži k cilju, da dokončno odpravi težko dediščino vojne v kateri je bil fašizem poražen in da odpre novo fazo v odnosih med Rimom in Beogradom.

Zaključke razprave je povzel zunanji minister Rumor, ki je v svojem kratkem posegu poudaril, da je vlada želela dati razpravi pomen, ki gre preko terminov sporazuma in se vključuje v bolj splošno izbiro v okviru politike miru in sodelovanja med narodi. Rumor je ugotovil, da je edina alternativa, ki je bila nakazana v razpravi, ohranitev obstoječega položaja. Nekateri so trdili, je dejal zunanji minister, da bi na ta način vsaj omočili upanje. Toda kakšno upanje, se je vprašal Rumor. Realistično je treba vzeti na znanje, da je v sedanjem mednarodnem položaju edina možnost reševanja mejnih sporov v sporazumevanju. V specifičnem primeru pa ni bil možen drugačen sporazum. To pa je sporazum, je dejal Rumor, ki sicer odpravlja nerealistično upanje v povratek bivše con B Italiji pač pa odpira mnogo bolj realistično upanje, da se ustvari mirujoč mednarodna ureditev, bolj tesno italijansko - jugoslovansko sodelovanje in bolj ugodni razvoj Trsta.

Rumor je zavrnil trditve po katerih naj bi sporazum odpravil sedanjo odprtost meje med obema področjema, saj bodo ostala v veljavi vsa obstoječa jamstva tudi glede svobode trgovanja. Nasprotno bo novi sporazum zajamčil večji razvoj mesta Trsta, tudi s preprečevanjem pretirane konkurence med pristanišči, z usklajenim nadzorom proti onesnaževanju voda, z ureditvijo vprašanja teritorialnih vod in ustvarjanjem ustreznih infrastrukturnih in mejnih področij. Po Rumorjevih izjavah je bilo še na vrsti kratke glasovalne izjave v katerih je prišla tudi izjava v kateri je posebej v posegih komunista Natte in demokristjana Piccolija, da se dajo nacionalnim in regionalnim interesom jamstva za njihov politični, gospodarski in kulturni razvoj.

Sledilo je glasovanje o rezultatih katerega smo že na začetku poročali. Velja se omeniti, da je bilo tokrat prvič, da se je v poslanski zbornici ustvarila tako široka večina. **TOM MARC**

(Nadaljevanje na 8. strani)

PREDSEDSTVO ZK SZDLJ O JUGOSLOVANSKO-ITALIJANSKEM DOGOVORU

S seje predsedstva ZK SZDLJ: I. Rajčan, M. Rožić in A. Bakočević med uvodnim poročilom

Prispevek k miru in stabilnosti v tem delu evropske celine

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 3. — Jugoslovansko - italijanski vladni dogovori, o katerih sta vladni dvorci objavili uradni sporočili, v svojih parlamentih v sredo, so bili danes predmet razprave tudi na seji predsedstva zvezne konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije. Predsedstvo je o tem objavilo tole sporočilo:

«V zvezi z doseženim dogovorom med vladama Jugoslavije in Italije, ki naj bi v kratkem dokončno uredil mejo vprašanje in druge doslej odprte probleme med sosednjima državama, predsedstvo zvezne konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije podpira napore, ki sta jih vladni dvorci vložili za dokončno odpravo ovir za vsestranski razvoj prijateljskih odnosov in sodelovanja med našimi narodi in državama. Ta podpora temelji na doslej mnogokrat izraženi volji in želji delovnih ljudi in vseh narodov in narodnosti Jugoslavije, da na podlagi popolnega vzajemnega spoštovanja suverenosti in ozemeljske neodtujljivosti ter na načelih enakopravnosti razvijajo prijateljske odnose in najširše sodelovanje z narodom sosednje Italije. Dokončna rešitev odprtih vprašanj v odnosih med sosednjima državama ustvarja možnosti za razvijanje vsestranskega sodelovanja med našimi narodi in državama; hkrati pa je velik prispevek k stabilnosti in miru na tem območju in v Evropi. Prav tako bo tudi konkreten prispevek k uresničevanju dogovorov o varnosti in sodelovanju z nedavne konference v Helsinkih.

Takšen način reševanja odprtih problemov lahko rabi kot primer, kako je mogoče reševati vsa odprta vprašanja o odnosih med sosednjimi državami. Socialistična zveza bo pospešila sedanje plodne odnose in sodelovanje z italijanskimi narodi in narodnostmi v politični, gospodarski in kulturni sodelovanju. Vse to bo prispevalo k razvijanju prijateljskih odnosov in sodelovanja s sosedno Italijo.»

V KRAVKEM VRSTA RODOLJUBOV PRED FRANKISTIČNIMI VOJAŠKIMI SODIŠČI

Španski fašistični režim napoveduje nov val strogih represivnih ukrepov

Vzhodna Nemčija v znamenje protesta prekinila diplomatske odnose z Madridom

MADRID, 3. — Španska vlada se je danes sestala že drugi v petih dneh pod predsedstvom diktatorja Franca. Ob koncu zasedanja so objavili sporočilo, v katerem pravijo predstavniki madridskega fašističnega režima, da bodo nadaljevali svojo nepopustljivo linijo proti političnemu terorizmu ter napovedujejo, da bodo zahtevali odškodnino za škodo, ki so jo utrpela španska predstavnika in razni španski uradi v tujini. Uradno sporočilo trdi tudi, da se bo vlada poslužila vseh sredstev, ki jih ima na razpolago, da bi zatrla ilegalno dejavnost španskih rodoljubov in naprednih organizacij. Minister za informacijo Leon Herrera, ki gačasno opravlja posle zunanjega ministra je poročal, da vlada o reakcijah, ki prihajajo iz tujine, še zlasti iz držav evropske gospodarske skupnosti.

(Nadaljevanje na 8. strani)

ročajo, da se bodo kaj kmalu začeli novi politični procesi proti devetim osebam, med katerimi sta Jose Maria Ignacio Perez Arregui in Pedro Ignacio Mujica Beotegui. Kot kaže se je preiskovalna faza teh procesov že zaključila in je treba sedaj premostiti nekatere tehnično-juridične ovire pred začetkom sodne obravnave. Za «zločine», katerih jih španske fašistične oblasti obtožujejo, tvega vsaj petletna obdobje smrtno kazen.

Skupina snemalcev francoske televizije je včeraj v Madridu doživela neljub dogodiščino. Snemali so pogreb enega od treh policajev, ki so jih španski protifašisti ubili v sredo. Skupina kolegov ubitega policajca se je znesla nad snemalci, od katerih so enega sprejeli v bolnišnico. Prepleli so tudi španskega fotografa, ki je skušal slikati ves prizor.

V ponedeljek in torek se bodo sestali zunanji ministri devetih držav EGS, da bi proučili položaj na španskem polotoku ter vprašanje pomoči Portugalski. Uradni komunikacije EGS, ki so ga danes objavili v Bonnu, pravi, da bo seja v Luksemburgu. Iz nemškega glavnega mesta medtem sporočajo, da se bodo zunanji ministri EGS pred sejo sestali s predstavniki libsonske vlade, po vsej verjetnosti z zunanjim ministrom Melom Antunesom.

Vzhodna Nemčija je danes prekinila diplomatske odnose s Španijo. V svojem poročilu pravi vzhodnonemška tiskovna agencija ADN, da stopi prekinitve v veljavo takoj. NDR je pred dnevi odpošlela svojega veleposlanika iz Madrida. Španski vladi bo sklep vzhodnega Berlina sporočil njegov namestnik. Španska letalska družba «Beria» je danes obnovila polet za Rim in Milan, medtem ko je sklenila prekiniti povezavo z Atenami in s Koppenhagom, češ da tam ne more jamčiti za varnost svojih letal.

Italijanski komunistični poslanci Pajetta, Di Giulio, Segre, Cardia, Trombadori in Bottarelli so naslovili na zunanjega ministra vprašanje, v katerem hočejo vedeti, ali namerava italijanska vlada podpreti v okviru ministrskega sveta EGS potrebo po okrepitevi primernih političnih in diplomatskih pobud za obsojdo Francovega političnega režima in v podporo enotne borbe španskih demokratičnih sil. Obenem vprašujejo, če bo italijanska vlada posegla v okviru Atlantske zveze,

da bi prekinili ali odložili pogajanja za vojaški sporazum med državami članicami NATO in frankističnem Španijo.

Bijedić na obisku v Severnem Vietnamu

HANOI, 3. — Predsednik Demokratske republike Vietnam Ton Duc Tang je sprejel danes predsednika zveznega izvršnega sveta Džemala Bijedića, da je na uradnem obisku v Hanoju na čelu jugoslovanske vladne delegacije. On je priložnosti je v Hanoju velik korak v nadaljevanju razvoja vsestranskega sodelovanja med narodi Vietnam in Jugoslavije.

OKREPITEV TERORISTIČNE DEJAVNOSTI PROTESTANTOV

Dvanajst mrtvih v Severni Irski

Ulster na robu državljanske vojne

LONDON, 3. — Dvanajst mrtvih in več kot 40 ranjenih v zadnjih 24 urah. 15 bombnih eksplozij in večje število orožanih spopadov, to je obračun novega vala nasilja v Ulstru. Londonski časopisi, kot na primer Times, soglašajo danes z vladnimi krogi v Dublinu, ki pripisujejo večji del atentatov teroristični organizaciji «Ulster defense association» največji polvojaški protestantski skupini, ki se je izkazala v krvavih akcijah proti katoličanom leta 1969 v Londonderryju.

V zadnjem času je prevladovalo mnenje, da Ulster drsi počasi v državljansko vojno. Danes pa kaže, da se je državljanska vojna že začela. Britanski minister za Severno Irsko Rees bo sedaj še zaostroval represivne ukrepe, da bi skušal zajeti val nasilja. V Belfastu so mnenja, da je UDA odgovorila na zadnje akcije IRA, s katerimi je ta hotela pritegniti pozornost javnosti na neprestane kršitve premirja s strani britanskih varnostnih sil. Še večeraj zjutraj so predstavniki IRA pripisali Angležem odgovornost za morebitno prekinitve premirja.

Zvečer je protestantska polvojaška organizacija «Ulster volunteer force», v kateri se zbirajo največji skrajneži, objavila sporočilo, v katerem prevzema odgovornost za večji del »zadnjih atentatov, v katerih je zgubilo življenje 12 ljudi. Organizacija pravi, da so umrli tudi štirje njeni člani, ki so na ključju v njihovem avtu eksplozivni kabelski stroj.

IRA je medtem ugrabila 52-letnega Tiedja Herrema, šefa večje multinacionalne družbe. Njegovi varnostniki so zagrozili, da ga bodo ubili, če ne bodo oblasti v 48 urah osvobodile tri predstavnike IRA, ki so zaprti v Eiru.

«State Departement» ne obžaluje sprejema misovca Almiranteja

WASHINGTON, 3. — Na ogorčenje demokratične javnosti, ker so v Beli hiši sprejeli misovskega prava Almiranteja in mu dovolili, da je poročal o položaju v Italiji» so v krogih ameriškega zunanjega ministrstva pojasnili, da se je Almirante udeležil srečanj z ameriškimi člani parlamenta, vendar ga nihče ni povabil. V Beli hiši sta ga sprejela dva funkcionarja komisije za varnostna vprašanja. «State Departement» dejansko ni demantiral vesti, niti ni teh srečanj obžaloval. Glede vprašanja, čemu so Almiranteju dovolili vstop v ZDA so v krogih zunanjega ministrstva pojasnili, da je v ZDA prepevoden vstop samo članom komunističnih partij. Zato so odklonili vizum poslancu Segreju.

MEDNARODNI ODMEVI

Francoske čestitke Rumorju in Miniću

Izjava TASS - Zadovoljstvo zahodnonemškega tiska

PARIZ, 3. — Francoska vlada je čestitala ob dogovoru o skorajšnjem podpisu sporazuma o dokončnem priznanju meja obema zainteresiranim vladama. Zunanji minister Jean Sauvagnargues je namreč brzojavil italijanskemu kolegu Rumorju in jugoslovanskemu zunanjemu ministru Miniću, da jima francoska vlada čestita.

V brzojavki je, kot poročajo iz krogov palače Quai d'Orsay, poudarjeno tradicionalno francosko prijateljstvo do Italije in Jugoslavije. Da je do sporazuma prišlo nekaj mesecev po zaključku konference v Helsinkih, je še rečeno, dokazuje, da so bile dolgotrajne težave odстранjene.

Omenili smo že pozitivni odziv sovjetskega tiska. Agencija TASS je tokrat objavila daljšo izjavo, v kateri je poudarjeno odkrito zadovoljstvo Sovjetske zveze. Da je sporno mejno vprašanje bilo rešeno v duhu priznanja teže o neodtujljivosti evropskih meja.

«Status quo tržaškega ozemlja», nadaljuje TASS, «je zadnjih dvajset let povzročal trenja med sosedoma, zaviral sodelovanje in spodbujal sovistične težnje v italijanski desnici. Še posebej je razvoj sodelovanja in pomirjevanja v Evropi ovirala revanšistična propaganda MSI.»

TASS se nato sklicuje na «italijanski demokratični tisk», po katerem prinaša sporazum poleg priznanja meja tudi politične, gospodarske in moralne koristi obema državama ter odstranjevanje eno izmed zadnjih odprtih vprašanj zaključka druge svetovne vojne.

Z zadovoljstvom so italijansko - jugoslovanski dogovor sprejeli tudi v Zvezi republik Nemčiji. Dnevnik «Die Welt» piše, da «status quo» ni bilo mogoče spreminiti in da sta zato s tem spoznanjem sosedni dalj koristen prispevek mednarodni odjugi, pri tem pa sta se tudi gospodarsko okoristili.

«Neue Rheinzeitung» pa poudarja, da je «tržaško vprašanje» bilo rešeno «na helinski osnove».

«Frankfurter Rundschau» trdi, da bo Italija lahko sedaj izboljšala svoje politične in gospodarske odnose z Jugoslavijo, medtem ko «Köln Stadt Anzeiger» dodaja, da je dogovor «uspeh italijanske vlade», saj «se je sicer odpovedala con B» istočasno pa «prejela dokončno jamstvo o posesti cone A, ki je Sovjetska zveza ni nikoli potrdila».

Medministrska seja o sindikalnih zahtevah državnih uslužbencev

RIM, 3. — Predsednik vlade Moro je v palači Chigi sklical medministrsko srečanje, na katerem so razpravljali o kriterijih javnih investicij za preusmerjanje italijanske industrije, vendar je težišče sestanka bilo na oceni zahtev sindikalnih organizacij poštinih uslužbencev, železničarjev ter osebja državnega monopola. Gre za definicijo stališč, ki jih bo morala vlada okolišni sindikatom na srečanju 9. oktobra.

Sestanka so se, poleg Mora, udeležili podpredsednik La Malfa, zakladni minister Colombo, minister za industrijo Donat - Cattin, minister za proračun Andreotti ter minister za reformo državne birokracije Cossiga.

Šest italijanskih talcev svobodnih

Včeraj zjutraj so se banditi, ki so bili od sobote zabarikadirani v italijanski restavraciji «Spaghetti House», nepriznavačno vdali in osvobodili šest italijanskih gostincev. Na sliki: italijanski gostinec zapuša celico. (Poročilo na 8. strani)

Deželno vodstvo Krščanske demokracije je pozitivno ocenilo sporazum o meji

Liberalci so uradno sporočili, da bodo glasovali za odobritev sporazuma

V četrtek se je v Vidmu sestalo deželno vodstvo Krščanske demokracije, ki je pod predstvom deželne tajnika Tonutija razpravljalo o izjavah vlade glede novega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo. Prisotni so bili tudi štirje pokrajinski tajniki.

Ob zaključku so potrdili resolucijo, v kateri ocenjujejo kot globalno pozitivno osnutek sporazuma, pri čemer upoštevajo mednarodni in dvostranski položaj, ki je nastal po 1954. letu in se zlasti v zadnjem času. Poročilo nadalje govori o žrtvah in o tem, da je prebivalstvo Istre plačalo za vojno, ki jo je hotel fašizem. Glede cone B je rečeno, da se zavedajo občutkov Istranov, toda treba je upoštevati potrebe mednarodnega značaja in koristi Italije, da urdi vzhodno mejo. Treba je upoštevati položaj Trsta in da se s sporazumom prispeva ne samo k miru v Evropi, temveč tudi ustvarja perspektive za okrepljen razvoj sodelovanja z bližnjim jugoslovansko republiko. Zaradi tega je treba čimprej do kraja izdelati predvideno dvostransko pogodbo, ki so jo vselesile že pozdravile.

V uradnem poročilu KD je nadalje rečeno, da je treba podpreti vsebino sporazuma in predvideno jamstvo ter pobude glede pristajanja, industrije, trgovine, infrastrukture, ekologije in kulturnega razvoja, kot tudi dogovore o vlogi in zaščiti obeh narodnostnih manjšin. Vse to predstavlja element stabilnosti in sodelovanja na področju severnega Jadrana ter je usmerjeno h krepitvi prijateljskih odnosov med obema državama in k zagotovitvi širše odprtosti tržiskega, gospodarskega in deželnega področja. S tem pa se bo razširila in se okrevala mednarodna dejavnost, industrijska dejavnost in druga dejavnost, ki temelji na raznih olajšavah in na izmenjavah, ki so bile v obojestransko korist že dosežene v zadnjih letih na mejnem področju.

Nadalje je v poročilu KD podčrtana skupna volja vseh demokratskih strank, ki so v parlamentu izlozile MSL KD, da se sedaj delovalata zato, da se na področju dežele in v okviru italijanske zunanje politike, usmerjene k miru, napravi vse na deželni ravni in na ravni krajevnih uprav, da se bodo konkretno uveljavila določila sporazuma. Končno so pooblastili deželno in druge svete, da učinkovito podpre sprejete sklepe.

V razpravo so posegli Comelli, Ciociani, Gallarotti, Del Gobbo, Metus, Coloni, Cian, Ribezzi, Cosio-

vich, Tomè, Chiavola, Dameio, Fabris in Tripani. Za resolucijo so glasovali vsi člani deželnega odbora z izjemo predstavnika fanfanijeve struje Tombesaja, ki se sestanka ni udeležil in sporočil, da se strinja s stališčem posl. Bologne. Tržaška federacija KD bo o tem vprašanju razpravljala drevi.

Deželno tajništvo in pokrajinsko tržaško tajništvo Pili pa sta izdali skupno sporočilo, v katerem se sklicujeta na sklep italijanskega parlamenta in na dejansko stanje, zaradi česar sta sklenila, da bosta glasovala za odobritev sporazuma med Italijo in Jugoslavijo.

Pokrajinsko predsedstvo ACLI je preučilo tržaški politični položaj in je predvsem ugotovilo, da ureditev meje pomaga reševati številna odprta vprašanja in to tudi vprašanja prebivalcev Istre, ki preživljajo posledice fašistične vojne. Trst se do sedaj ni mogel povsem vključiti v proces razvoja, saj se je moral stalno spopadati z nacionalističnim in protijugoslovanskimi težnjami, medtem ko gospodarski razvoj, socialne in politične potrebe govore o odprtem in konstruktivnem dialogu z Vzhodom. V zaključku sporočila je rečeno, da ACLI izražajo željo, da se bo ustvarila enotnost tržaškega sindikalnega gibanja glede tega vprašanja.

Rajonska konzulta za Novo mesto in Staro mitnico niso je poslala resolucijo, v kateri poziva vse demokratske in antifašistične sile, da izolirajo poskušne ponovne zaostrovanja in ponovne rušenja sodelovanja ob meji. S tem uradnim sporočilom je rajonska konzulta demantirala netočne vesti o njenem stališču, ki jih je objavil italijanski dnevnik.

Sindikat težakov prekladal stavko

Predstavniki tržaškega sindikalnega vodstva tržnih težakov in nosačev so se v sredo sestali z občinskim odborom Bartoljem, s katerim so obravnavali vprašanja enotne tržnice na deželo ter sektorje taksijev. Glede slednjega so izrazili zahtevo, naj pristojne oblasti čimprej rešijo problem ureditve pravilnika ter razpisa natčaja za 65 novih dovoljenj za taksije. Občinski odbor je zagotovil, da bo občina čimprej rešila to vprašanje in da se rešitev doslej ovira obstrukcionizem nekaterih najemnikov taksijev.

NA PREDINOČNI SEJI KONZULTE ZA VZHODNI KRAS

Konzulta sprejela predloge Opencev glede gradnje novega pokopališča

Prebivalstvo zahteva, da bi pokopališče gradili na jusarskih zemljiščih. Predstavniki jusarskih upravičencev zapustili sejo iz protesta, ker ni bilo prevajalke

Na Opčinah se je predinočnim sestala rajonska konzulta za vzhodni Kras. V prvi vrsti je bila seja posvečena srečanju s predstavniki jusarskih upravičencev slovenskih vasi vzhodnega Krasa, od Opčin do Bazovice. Odbori jusarskih upravičencev so namreč že pred več meseci zaprosili za to srečanje, da bi konzulta obrazložila svoje predloge in zahteve glede reševanja perečega problema skupnih zemljišč na Krasu. Žal pa, kakor smo že včeraj poročali, ni prišlo do izmenjave mnenj, ker so predstavniki jusarskih upravičencev zapustili sejo no dvorano iz protesta, ker ni bilo prevajalke. Nad tem so ogorčeno protestirali tudi slovenski člani konzulte. Ugotovljali so, da se prepoznajo gostokrat dogaja, da potekajo seje konzulte brez prevajalke, ki sicer ni kriva za svojo odsotnost. To pa so krive občinske oblasti, ki ne ukrepajo v zadostni meri, da bi v celoti zagotovile dvojezično poslovanje, do katerega ima slovenska narodna skupnost pravico in za izvajanje katerega so se oblasti tudi obvezale. Slovenski konzultorji so zahtevali, da konzulta skliče nov sestanek z jusarskimi upravičenci ob prisotnosti prevajalke, obenem pa so zahtevali, da občinska uprava takoj ukrepa za popolno zagotovitev dvojezičnega poslovanja.

Seja konzulte se je kljub temu nadaljevala, ker je dnevni red obsegal nujno in neodložljivo vprašanje, to je gradnjo novega pokopališča na Opčinah. Na razpravo o tem vprašanju je konzulta povabila občinskega odbornika za javna dela in podžupana Giuricina. Da bi obrazložil občinski načrt za gradnjo pokopališča ter da bi mu iznesli predloge konzulte in prebivalstva. Giuricin pa se vabilu ni odzval in niti ni pooblastil nikogar s svojega odborništv, da bi ga zastopal. Konzulta je zaradi tega izrekla nezadovoljstvo, posebno še, ker gre za zelo pomembno vprašanje. Na starem openskem pokopališču namreč sploh ni več prostora za nove kope.

Glede tega vprašanja je konzulta vsekakor soglasno sprejela predloge, ki so izšli na sestanku prebivalcev Opčin, Ban in Ferlugin in ki so ga sklicale krajevne organizacije, to so prosvetno društvo »Tabora«, športno društvo »Poletje« in Zdrženje upravičenih posestnikov z Opčin. Te predloge je na predinočni seji

obrazložil svetovalec Kalc ter predlagal, naj bi jih konzulta v celoti sprejela. Kot je znano, prebivalstvo omenjenih vasi zahteva, da bi pokopališče gradili na jusarskih zemljiščih in ne na zasebnih, kot predvideva sedanji občinski načrt. Obenem zahteva, da bi vsa ostala zemljišča, ki jih občinski regulacijski načrti predvidevajo za pokopališče, razrešili vinkulacije. Konzulta, ki je, kot rečeno, te predloge soglasno sprejela, ter poudarila, naj se načrti tudi s tehnične platj ponovno prouči, bo te zahteve posredovala občinski upravi.

Potem ko je konzulta poverila proučitev raznih šolskih in urbanističnih problemov pristojnim komi-

sijam, je na koncu sprejela resolucijo, ki jo je predložila skupina KPI in v kateri obsoja zločinsko dejanstvo Francovega režima ter izraža solidarnost z junaki španskim ljudstvom, ki se bori za svojo svobodo.

Deželna uprava Furlanije - Julijske krajine bo organizirala meddeželno srečanje o družbenih in gospodarskih problemih v industrijskih območjih družbe Zanussi. Na posvetovanju naj bi obravnavali zlasti vprašanje zaposlenosti in prehoda na proizvodnjo drugih izdelkov, ki naj vsaj delno nadomestijo elektroindustrijske stroje, po katerih je trenutno na trgu premalo povpraševanja.

Novinarji Rilindje v našem uredništvu

V spremstvu odgovornega urednika ljubljanskega »Dela« Slavka Frasa so včeraj obiskali naše uredništvo člani uredniškega kolektiva »Rilindje«, glasila albanske narodnosti v Jugoslaviji, ki izhaja v glavnem mestu pokrajine Kosovo Prištini. Gostje: generalni direktor CGP »Rilindja« Rexhep Zogaj, glavni urednik Fadil Bujari in urednika Zehun Colaj in Maksut Shehu, so se člani našega uredništva dalj ča-

sa pogovarjali o problemih obeh dnevnikov in o splošnem političnem položaju v Jugoslaviji, v Italiji in v svetu. Albanski časnikarji iz Jugoslavije so pokazali izredno zanimanje za položaj Slovencev v Italiji in izrazili prepričanje, da bo novi sporazum med Italijo in Jugoslavijo samostojno prispeval k nadaljnjemu razvoju dobrih odnosov med sosednjimi državama (k čemur Jugoslavija vztrajno teži) in da bo od njega ime-

la korist tudi slovenska narodnostna skupnost v svojih prizadevanjih za doseganje svojih narodnostnih pravic. Gostje so opisali tudi razmere pri njih in poudarili, da uživa albanska narodnost v socialistični in samoupravnici Jugoslaviji vse pravice ter da se Kosovo hitro dviga iz gospodarske, socialne in kulturne zaostalosti, kot dediščina prejšnjih obdobj. Na sliki: gostje v našem uredništvu.

ENOTNO OBČINSKO ZBOROVANJE PROTI ŠPANSKI STRAHOVLADI

Predsedoval mu bo župan Albin Škerk, govorila pa bo sta občinska svetovalca Srečko Colja in Bruno Beltrami

Danes ob 17.30 bo v Sesljanu enotna protestna manifestacija proti umorom rodoljubov in antifašistov v Španiji. Manifestacijo prirejajo vse stranke ustavnega loka, ki so zastopane v občinskem svetu devinsko - nabrežinske občine in sicer KPI, PSI, KD, Slovenska skupnost in PSDI. Z današnjo manifestacijo bo tudi devinsko - nabrežinska občina izrazila svoj odločen odpor proti fašističnemu Francovemu režimu in solidarnost z bojem številnih rodoljubov. Današnji manifestaciji bo predsedoval župan Albin Škerk, glavna govora pa bosta i-

mele občinska svetovalca Srečko Colja in Bruno Beltrami in italijanci.

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA
obvešča člane, da bo tretja seja glavnega odbora v ponedeljek, 6. oktobra 1975 ob 20. uri v Ul. Geppa 9/I.

ZA MESTNI IN MEDMESTNI PROMET

Vse občine iz tržaške pokrajine združene v posebnem konzorciju

Podjetje »Azienda consorziale trasporti« bo odslej skrbelo za ves javni avtobusni promet v tržaški pokrajini

Občinske uprave iz Trsta, Repentabre, Zgonika, Devina - Nabrežine, Doline in Milj so ustanovile konzorcij za skupno rešitev vseh mestnih in medmestnih avtobusnih prog in so v ta namen ustanovile posebno podjetje »Azienda consorziale trasporti«. Konzorcij ima sedež v Trstu.

Podjetje za mestni in medmestni promet bo delovalo na osnovi posebnega statuta, ki obsega 32 členov. Na skorajšnjem občnem zboru bodo izvolili predsednika ustanove. Občnega zbora se bo po statutu udeležilo naslednje število članov: 15 občinskih svetovalcev iz Trsta, 4 svetovalci iz Milj, 3 svetovalci iz Devina - Nabrežine, 3 iz Doline in po 1 svetovalec iz Zgonika in Repentabre.

Občni zbor bo poleg tega razpravljal o naslednjih vprašanjih: morebitne spremembe k besedilu statuta, sestava posebnega pravilnika za podjetje »Azienda consorziale trasporti« in določitev ustreznih staležev, sestava notranjih pravilnikov za upravljanje podjetja; določitev

finančnih prispevkov pridruženih krajevnih uprav, sklepanje o proračunu podjetja, sklepanje o prevzemu ustreznih prometnih storitev, sklepanje o izrednih upravnih aktih podjetja in sklepanje o uvedbi kolektivnih delovnih pogojev.

Na osnovi statutarnih določb bo upravljanje konzorcija poverjeno posebni komisiji pri podjetju »Azienda consorziale trasporti«. Komisija bo sestavljena iz predsednika in šestih članov. Novo podjetje (ACT) bo črpalo finančna sredstva, potrebna za redno poslovanje iz naslednjih virov: iz letnih prispevkov pridruženih krajevnih uprav, iz dohodkov od prodanih storitev, iz raznih posojil oziroma bančnih operacij, iz izkupitve za prodano imovino, iz raznih drugih prispevkov in iz prispevkov deželne uprave.

Začetno imovino novega podjetja sestavljajo nepremičnine in premičnine prometnega oddelka mestnega podjetja Acatag v Trstu in podjetja Acatag v Miljah; deleži, ki so jih prispevale ostale štiri občine sorazmerno s številom prebivalstva, ter morebitni finančni prispevki iz skladov deželne uprave Furlanije - Julijske krajine.

Na pobudo Apostolskega gibanja slepcev bodo jutri proslavljali »Dan prijateljstva«. Praznik bo obsegal vrsto pobud, ki jih gibanje prireja v sodelovanju s korpomus javne varnosti, ki je bil letos izbran za dodelitev tradicionalnega priznanja. Prejinja leta je namreč gibanje dodelilo priznanja gasilec, prevojnikom, mestnim redarjem, železničarjem in univerzitetnim študentom. Manifestacija bo v policijski šoli pri Sv. Ivanu.

Jutri v kinu Aurora praznik krvodajalcev

Jutri bo ob 10.30 v kinodvorani Aurora praznik krvodajalcev. Ob tej priložnosti bodo nagradili nad 700 krvodajalcev, ki so vsaj desetkrat prostovoljno in brezplačno dali kri v tržaškem centru in so s tem pripomogli k rešitvi številnih človeških življenj. Ob tej priložnosti poziva tržaško združenje krvodajalcev vse državljane, naj darujejo svojo kri. Zainteresirani lahko prejmejo vse potrebne informacije na sedežu omenjenega združenja v Ul. Cavalli 2/c, tel. 793857, in v trans-

Slovanski koncert sinoči v Verdiju

Redko se dogaja, da bi bil ves večer kakega koncerta v Trstu posvečen slovanskim avtorjem. To se je zgodilo sinoči v gledališču Verdi v okviru jesenske simfonije sezone, ker so bile na sporedu skladbe Musorgskega, Dvoraka in Sostakoviča.

Pod vodstvom mladega dirigenta Bruna Campanelle in s sodelovanjem violinskega virtuoz, prav tako mladega Massima Marina, smo bili deležni izvedbe, ki jo lahko mirno označujemo za nadpovprečno. Dirigentu je namreč domala v celoti uspelo, da je vse tri velike slovenske simfonije glasbe interpretiral s pravim slovanskim zagonom, da je kljub skrbi za nadrobno tehnično izvedbo znal poglobiti tudi značilno slovansko melodičnost, na kateri sloni predvsem Musorgskega uvertura k istoimenski operi »Soročinski sejem« in pa Dvorakov Koncert v f-molu za violino in orkester op. 53. Tako smo poslušali izredno dinamično zastavljeno in z zvočno barvitostjo prepevano sicer kratko, zato pa slikovito uverturo, v kateri so se glasbila imenito zlivala v zvočni polnosti in melodičnosti. Pri Dvoraku pa smo bili deležni prav take lirčne spornosti, povrhu pa še dognanega muziciranja zlasti trobil in pihal, ki so v dialogu s solistom pričarali tipično slovansko razpoloženo sliko. Seveda je k temu mnogo prispeval violonist Massimo Marin, ki se je predstavil kot tehnično povsem zrel umetnik, nič manj pa tudi kot izvajalec s poudarjenim smislom za stilno interpretiranje. Obe ti vrtilni, zlasti pa pro, je zgornjo potrdil v solističnem dodatku, s katerim se je oddolžil bučnim aplavzom.

Višek večera pa je nedvomno predstavljala izvedba Sostakovičeve Simfonije št. 9 op. 70, katero je slavni sovjetski kompozitor ustvaril leta 1945, to je neposredno po vojni in zdi se, da je v njej polno tiste sproščnosti, ki jo je umetniku dovoljevala končna osvoboditev. Skladba je napisana jasno in bri-ljantno ob pogostem tematskem vračanju k neoklasični. Orkester jo je pred izredno natančnim in sugestivnim vodstvom mladega dirigenta izvajal suvereno v vseh stavkih in izpričal, da zna pod dobro taktirko učinkovati kot poslušen in homogen orkestralni zbor.

Danes dopoldne, od 7. ure dalje, bo prepovedano parkiranje na »Rotondi« v Bosketu zaradi blagoslova živali, ki bo ob 12.30 in ki vsako leto pridelava na omenjeni trg mnogo občinstva.

Tržaška občina obvešča, da bo danes, 4. t.m., anagrafski urad odprta za občinstvo od 9. ure do 11.30.

Motociklisti podrl 6-letno deklico

Na nevrokirurškem oddelku splošne bolnišnice so včeraj okrog 17.30 sprejeli na zdravljenje 6 let staro Lucio Coslovich iz Ul. Bonomea 243. Ko je v bližini doma prekorakoval ulico, jo je 19-letni Giuliano Valle s Furlanske ceste 44. povozil z motornim kolesom dauidson. Dekletce se je pri padcu potolčilo po čelu in kolenih. Zdravitelj se bo morala dvajset dni.

Enotna sindikalna zveza trgovskega in turističnega sektorja je sporočila, da je bil na ministrstvu za delo podpisani sporazum o čragnjski določki za hišnike in čistilke mestnih posojil. Za podrobnejše informacije se vsi zainteresirani lahko zglasijo na sindikalnih sedežih.

V DVORANI PALAČE COSTANZI

Danes odprtje zanimive razstave najbolj razširjenih kraških gob

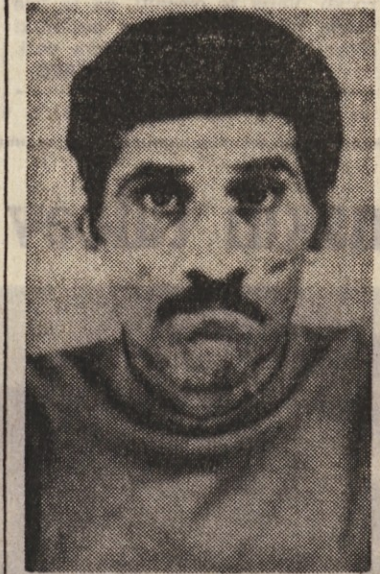
Na Krasu uspeva okrog 450 vrst gob, kakih 200 vrst pa je užitnih - Razstava se bo zaključila v nedeljo, 12. oktobra

Kakor smo že napovedali v včerajšnji številki našega dnevnika, bo do drevi ob 17.30 v umetniški dvorani palače Costanzi odprta razstava kraških gob. V zvezi s tem je ravnatelj naravoslovnega muzeja prof. Renato Mezzena včeraj dopoldne sklical tiskovno konferenco, na kateri je prikazal smotne in strukturne razstave, ki predstavljajo novost za Trst in ki precej spominja na delo in prizadevanje gobarskih družin v sosedni Sloveniji. V tej zvezi naj povemo, da bodo na današnji otvoritvi prisotni tudi gobarji iz Sežane.

Prej kakor za tiskovno konferenco je šlo za prijeten razgovor o gobah, tem gozdnem sadežu, ki tako pravičlivo in hkrati tako odboja človeka. Prof. Mezzena je uvodoma povedal, da se člani mikološkega oddelka (danes jih je okrog 200, njihovo število pa stalno raste) redno sestajajo vsak ponedeljek zvečer, takrat pa so na voljo tudi zasebnim gobarjem, ki bi jim radi razkazali svoj nedeljski »pridelek« in ki se boje, da bi bila med užitnimi tudi kakšna strupena goba. Gobarski odsek je sedaj sklenil navezati tesnejše stike s širokim občinstvom, da bi pri njem zbudil navdušenje za gobarstvo in hkrati čut za pravilno ravnanje z naravo. Za gozd ni namreč vseeno, kako nabereš gobo, kakor tudi ni vseeno, če neznanu gobo mimogrede brcneš. Toda o vsem tem bo govor na predavanjih, ki bodo spremljala razstavo.

Ta bo urejena tako, da bo prikazala posamezne gobe v njihovem naravnem okolju. Prikaz bo zajel več sto vrst gob — teh pozna Kras okrog 450, izmed katerih je 200 vrst užitnih — eksponate pa bodo ves čas razstave, to je do nedelje, 12. oktobra, obnavljali s svežimi gobami, ki jih bodo sproti prinašali člani gobarskega oddelka. Izjemo bodo predstavljale pomladne gobe, ki jih v tem času ni dobiti in ki jih bodo predstavljali bodisi na slikah, bodisi s konzervirane. Naše kraške gobe, je dejal Mezzena, spadajo med najbolj okusne na svetu, so pa hkrati tudi med najbolj nevarnimi. Kajti ista vrsta gob je lahko dokaj različna na primer v Prebenu ali v Mavhinjah. Tudi te razlike bodo prišle primerno do izraza na razstavi.

Tiskovne konference sta se udeležila tudi občinski odbornik za kulturo ustanove G. Cesare in gobar De Rosa, eden izmed pobudnikov razstave, ki je v sodelovanju z drugimi člani gobarskega oddelka pripravil večji del eksponatov. Samo

Aretirani napadalec

Agenti letеčega oddelka so pod vodstvom komisarja Valentina Valenteja odkrili in aretirali moškega, ki je v sredo zvečer zabodel z nožem 48-letnega Bruna Lenardona, gosta mestnega zavetišča G. Gozzi. Gre za 44-letnega Claudia Trevisana s Trga Stare mitnice, Moškega se aretirali na domu. Po sočenju z zabodencem, je ta spoznal v njem svojega napadalca. Trevisan je sicer vse naključno, s tem pa se ni izognil prijavi sodnim oblastem pod obtožbo poskusa umora in prepovedane nošnje orožja.

Kot je znano, je Lenardon potegne v poulično-politično razpravo, ko ga je razjarjeni Trevisan zabodel in se naglo oddaljil. Ranjenca so prepejali v bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti mesec dni.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

razpisuje

ABONMA

za jubilejno sezono 1975 - 1976

VRSTA ABONMAJEV V TRSTU

Red A (premierski)
Red B (prva sobota po premieri)
Red C (prva nedelja po premieri)
Red D (mladinski v sredo)
Red E (mladinski v četrtek)
Red F (sindikali — druga sobota po premieri)
Red G (popolnanska predstava na dan praznika)
Red H (mladinski)
Red I (mladinski)
Red J (mladinski)

CENE ZA »ABONENTE«

	premiera	ponovitve
Parter I. (sredinski sedeži)	16.400 lir	8.000 lir
Parter II. (ostali sedeži)	12.500 lir	8.000 lir
Balkon	4.000 lir	2.000 lir

SSG v Trstu razpisuje (razen za premiere v Trstu) tudi družinski abonma, ki omogoča družinam skupni obisk v osnovnim abonmaju, h kateremu vsak nadaljnji družinski član doplača 4.000 lir. Mladinski abonma velja za vse sedeže in stane pravo tako 4.000 lir. Po isti ceni nudimo abonma tudi invalidom. Sindikalni abonma stane 7.000 lir. Okoliški abonma (popolnanska predstava na dan praznika) je namenjen občinstvu iz okolice in stane 6.000 lir. Zaradi izrednih organizacijskih težav pri dobavi avtobusov ni v ta abonma vključen prevoz. Zato smo določili nižjo ceno.

Na osnovi sodelovanja in izmenjav obeh stalnih gledališč, italijanskega in slovenskega v Trstu, abonenti SSG imajo na razpolago eno brezplačno vstopnico za predstavo »Sior Todero brontolano« Carla Goldonija, s katero se bo pričela sezona v italijanskem stalnem gledališču Furlanje - Julijske krajine v Trstu.

VPISOVANJE ABONENTOV SE DANES V TRŽAŠKI KNJIGARNI, UL. SV. FRANČISKA 20, TEL. 732487, TER OD 6. OKTOBRA DALJE V KULTURNEM DOMU OD 8. DO 14. URE

Obvestilo SGZ za trgovce

Slovensko gospodarsko združenje poziva še enkrat vse, ki so vpisani v bolniško blagajno trgovcev in ki niso še poslali bolniški blagajni prijave o dohodku podjetja za leto 1974, na podlagi katerega bodo izvršeni v devetdesetstopenjsko kategorijo, naj se čimprej zglasijo v uradih združenja, ker je rok že potekel in zamudnike lahko uradno vrstijo v posamezne kategorije po lastni uvidenosti, se pravi, tudi precej višje kakor bi ustrezalo njihovim dejanskim dohodkom, kar prinaša večje letne prispevke.

SOLA GLASBENE MATICE

Vaje otroškega in mladinskega pevskega zbora bodo letos vsak ponedeljek ob 18. uri v Kulturnem domu. Pričetek 6. oktobra ob 18. uri. Ter vsak tork ob 18. uri v šoli Glasbene matice. Ul. R. Manca 20. Pričetek 7. oktobra ob 18. uri.

Vabimo k čim številnejšemu obisku

Prosvetno društvo »Lipa« iz Bazovice obvešča vse pevce, da bo prva vaja pevskega zbora v ponedeljek, 6. oktobra, ob 20. uri, v Bazoviškem domu.

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 4. oktobra, FRANCISKEK
Sonce vzhaja ob 6.06 in zahaja ob 17.41. — Dolžina dneva 11.35. — Luna vzhaja ob 5.08 in zahaja ob 17.00.
Jutri, NEDELJA, 5. oktobra, DUNJA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 25 stopinj, najnižja 18,5, ob 19. uri 21,5 stopinj, zračni pritisk 1019,2 narasča, brez vetra, vlaga 79 odst., nebo 2/10 pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,4 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
Dne 3. oktobra se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 8 oseb.
UMRLI SO: 88-letna Veleđa Pizzagacco, 67-letni Umberto Bizzaga, 75-letni Giovanni Premate, 83-letna Giacoma Persich vd. Cepak, 88-letni Nicolò Stanta, 88-letna Anna Iurklich, 67-letna Giorgia Ravallio vd. Giamporcaro, 75-letni Andrea Poljsak.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(Od 13. do 16. ure)
Dott. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Manzoni, Largo Sonnino 4; INAM, Al Cedro, Trg Oberdan 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(Od 19.30 do 8.30)
All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belgoglio 4; Ai Due Lucci, Ul. Ginnastica 44.

LEKARNE V OKOLICI
Boljune: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje - Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Zavrje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

URADNI TEČAJ BANKOVCEV
Ameriški dolar 687.—
Funt šterling 1402.—
Švicarski frank 253,50
Francoski frank 152,75
Nemška marka 260,55
Avstrijski šiling 36,60
Dinar: debeli 33,50
drobni 33,50

MENJALNICA vseh tujih valut

Mali oglasi

FRIZERKO išče Stalno slovensko gledališče. Zastopljena strokovna specializacija. Prijave na Upravi SSG v Trstu, Ul. Petronio 4, v uradnih urah. Tel. 732457/9.

ČILSKA SINDIKALISTA IN ANTIFAŠISTA NA OBISKU V NAŠEM UREDNIŠTVU

Osamiti je treba Pinochetovo hunto

Čilska sindikalna organizacija CUT za-
jema vse antifašistične sile, ki se borijo
proti fašističnemu režimu v domovini

Kot smo že poročali, sta v prejšnjih dneh obiskala naše uredništvo zastopnika čilske sindikalne komisije in Italiji Carmen Roa in Mario Concalves, ki sta prišla v Trst, da bi se dogovorila s tržaškimi pristaniškimi delavci za boj kot čilskih ladij ir. vsega blaga, namenjenega Čilu. Prijazna in preprosta gosta sta se takoj znašla v našem kolektivu, tako je pogovor stekel prijateljsko in sproščeno, čeprav ne veselo, kajti ne more biti veselja ne radostnih nasmehov, ko je predmet pogovora človeška tragedija nekega naroda, čilskega naroda, ki ga še vedno tlačijo fašistična hunta.

Majhna, blede in temnolasa Carmen, v katere oči bese še vedno spomin na dogodke izpred dveh let, ko je vojska, ki je prelomila dano besedo, strmoglavila in ubila zakonitega predsednika Allendeja in s topovi ter letalstvom v krvoločnem divjanju strla odpor santiaških delavcev, se ti zdi na prvi pogled neboljena ženska. A ta vrtis se ti razbline že ob prvih njenih besedah, ob živem blestu njenih temnih oči, ko govori o dogodkih v Čilu in o boju svojega ljudstva za svobodo. Iz majhne in drobne katičanke izžareva moč in odločnost, ki sta sad zavesti, da bojuje pravični boj, da je njej in njenemu narodu zmaga usojena, čeprav bo pot naporna in posejana z težko premostljivimi ovirami. To prepričanje ji daje hkrati tudi energijo, da neutrudno leta iz mesta v mesto, iz države v državo, govori, prepričuje spodbuja k boju proti čilskim krvnikom, k solidarnosti s trpečim narodom.

Tovariši, midva vsa zastopnika čilske sindikalne organizacije CUT, predstavnik čilskega naroda in hkrati tudi latinskoameriških ljudi, ki s trpljenjem in krvjo plačujejo svoj boj za osvoboditev izpod te ameriškega imperializma. Odlodne, trde besede ji privrejo iz srca v okorni španski italijanskim, ki se le od časa do časa prekine, ko ji za trenutek zmanjka besede, ali ko se obrne za pomoč k tihemu, bradatomu tovaršu.

Mednarodno solidarnostno gibanje s čilskim ljudstvom je v zadnjih vseh letih doseglo znatne uspehe, zlasti z bojkotom čilskega blaga in trgovine. Vendar pa je bila ta ascija osamljena, omejena na osamele države ali pristanišča, medtem ko si koordinacijski odbor čilskih sindikalistov v tujini priporoča, da bi uskladi in pospešili to akcijo po vsej Evropi. Kakšen udarec bi bil za čilske fašistične hunte tak mednarodni pritisk, dokazuje tudi okrožnica, ki jo je santiško zunanje ministrstvo poslalo sredi junija svojim diplomatskim predstavništvom v tujini in v kateri priporoča, naj ne štedijo z napori, da preprečijo to nevarnost. Kot vsak diktatorski režim, se Pinochet in njegovi podrepaniki držijo na oblasti le s terorjem, ob pomoči nekaterih vlad in mednarodnega, predvsem pa severnoameriškega kapitala. Formalne obsodbe ne bolijo, če se hkrati pospešuje trgovinska izmenjava (Italija je na primer letos podvojila nakup čilskega bakra) in če tuji kapitalisti investirajo v državi, ker hunta jamči družbeni mir in vsiljuje delavcem nizke plače, ki zadoščajo le za kilogram kruha na dan.

«Treba je zlomiti ta začarani krog — pravi Carmen — da bo hunta osamljena, da bo lahko razbula samo na svoje orožje. Tedaj bo padla, saj sta dve leti tiranije že tako utrdili čilsko ljudstvo, da ga Pinochet ne terorizira več. Mednarodna solidarnost in podpora pa obenem krepijo bojevitost in odpornost čil. naroda, ki se ne čuti več osamljenega.»

V kakšni obliki pa se izraža odpor Čilencev?

«Čeprav na politični ravni spori in različni pogledi zavirajo ustanovitve enotne protifašistične fronte — pojasnjuje Carmen — in sindikalni ravni težav ni bilo in tudi medokrajšinski sindikalisti so ostali v enotni organizaciji CUT. Dokaz naše enotnosti je tudi dejstvo, da se hunti kljub večkratnim poskusom doslej še ni posrečilo postaviti na noge režimskega sindikata po zgledu Španije. Tak enotni nastop pa je edina pot, ki nam lahko omogoči zmago.»

«Prvi sadovi takega nastopa — nadaljuje — so enotne zahtevne platforme, ki smo jih izdelali tako v državnem kot v mednarodnem merilu in ki jih bomo izvedli s pomočjo mednarodnega delavskega gibanja. Hkrati pa smo tudi pospešili združevanje na politični ravni. Osnovni točki naše zahtevne platforme so odprava koncentracijskih taborišč ter ponovna uzakonitev sindikatov. Na pritisk delavcev kaj morala hunta že priznati nudni koncesiji rudarjem bakrovih masčevala nad sindikalnimi voditelji, ki so izginili kar čez noč. Šele ko se delavci zagrozili s stavko, se je iz uradnih krogov zvedelo, da koncentracijski taborišči, ki pa so bili ubiti v tujini.»

Slišali smo, da je bivši demokratski voditelj Frey prišel v zadnjih dneh navzkriž s hunto. Kaj lahko poveš s tem v zvezi?

«Frey (nekdanji predsednik se-

Čilska gosta Carmen Roa in Mario Concalves (tretji na desni)

S POTI PO BLIŽNJI ISTRI

Drobec nostalgije v razmišljanju o davnih dneh in današnji trgatvi

Momjan slavi svetega Martina kot svojega patrona, hkrati pa ta svetnik spreminja vinski pridelek v pravo vino - Momjanski vinogradnik živi s trto

«...Robidnice so že zdavnaj dozorele in se nepopravne sušijo na bodečih vejah. Nič jih ne o-bira, tudi otroci ne, ker niso več željni sadja, kot smo ga bili željni mi, ko smo bili otroci. Se spominjate, kako smo pobirali vse mo-gotče divje plodove, drnlele in čr-ne, jih jedli kot da je najboljše sadje. Se danes se spominjam, kako me je premlati oče, ko mu je sosedja prišla povedat, da sem v njenem vrtu kradel grah. Spominjam se, kako sem moral po-plekniti pred njo in ji sveto obljubi-ti, da ne bom več kradel njene-ga graha. Moj bog, koliko težav sem imel za tisto pesčico graha, ki niti ni bil tako sladek, da bi potošil moje željo po sladu. Zdad pa otroci v trgovini kupijo bana-ne, sadne sokove, zvečidelno gumo, bombone, čokolado, kar si pač že-ljo, robidnice pa pustijo ptičcem. Pa tudi ptič ni več toliko, kot jih je bilo tedaj, ko smo bili še otro-ci. Kdove zakaj? Morda jih mo-tijo avtomobili in traktorji, ki dr-vijo in ropočajo po asfaltni ali be-

li cesti in so se zato umaknile globlje v gozd.

«Veš, tudi šipek je dozorel in njegovi plodovi se ob cestah na bodečih vejah zdijo kot okras iz koral. Tudi šipka niče več ne pobira. To prav tako ni nič čudnega, kajti katera ženska, katera gospodinja bi bila pripravljena praskati si roke na šipkovem gr-movju in potem priti v še dru-ga kuhni in prekuhati, gnesti in precejati šipek, kot so to gos-podnje počele pred davnim ča-som, ko pa lahko v trgovini dobi-že pripravljeno šipkovo mezo v ce-dnih steklenih posodah...»

In ko se v teh mislih sprehajam po teh gričih in holmih, opazujem naravo in ugotavljam, da smo v dobi trgatve. V tem času prihaja kmet do svojega zadoščanja, ko pobere najbolj dragocen pri-delek. V zvezi s tem mi prihaja v misli znana povedka, boljše na-darstvo pesem o sv. Martinu, ki kr-sti vino. Pesem sicer ni odtod, bi pa veljala tudi za istrsko področje okoli Momjana. Sv. Martin, škof iz Toursa v Franciji, je po-pularen svetnik v Hrvaškem za-gorju, vendar pa je tudi patron v Momjanu. Zato je praznovanje sv. Martina že skoro stoletja eden največjih praznikov tega področja.

Prišel bo torej sv. Martin tudi na Momjansko in ponovno bomo pili malvazijo, moškato, refosk, po-novno bomo pekli purane. Kot ve-dno. Ljudje bodo zadovoljni, če bo Momjan obiskalo veliko ljudi in če jim bo novo vino všeč. Neredi bi ugotavljali, da so se vse od zgod-nje pomladi trudili zman...»

Ni namreč lahko napolniti sode z vinom. Posebno ne, ko so v hi-si le stane, zelene kosti, saj je znano, da je mladina po večini u-brala lažjo pot do kruha, zapustila je vasi in se odselila v obalna mesta. Ni lahko obdelovati vino-grade po gričih, pač pa je to de-lo trdo, težavno, saj pride kmet, že star človek, utrujen v vinograd, nato pa mora ves dan garati. Saj mora vinograd najprej prekopati, tle obrezati in povezati, nato s po-mladimi prvo brstje škropiti in zve-plati, pa čeprav to danes počne hkrati. In spet mora vinograd prekopati in spet škropiti, večkrat škropiti in v trenutkih, ko se zbi-rajto temni oblaki, trepetati, da se iz oblakov ne bo vsula toča. To, vse to težo na starih plehiv vno-gradnikih, kajti vsa dela so nje-gova, v te majhne vinograde ne moreš s traktorjem, celo ne s kultivatorjem, ko pa je vse v bre-gu, kamor s težavo prides celo peš. Vsak kozarec, ki ga natočijo in izpiješ, je plod žuljev, znoja, napora...

Opazujem jih vse leto te Sinko-viče, Kozlovič, Prelec, Šalič, Smilovič, Peline, njihove sive gla-ve in potemele nagubane obra-ze, njihove uslovene hrbte in pri-tem se mi ne zdi prav nič čudno, da ima že omenjen pesem o sv. Martinu poleg vsega tega tudi prizvok tožbe in melanholije.

In tudi ko gledaš stare trte po momjanskih gričih, se ti zdi, da so kot nekakšni spomeniki člove-kovemu naporu, znoju, trpljenju. Njihove korenine rinejo globoko v laporno zemljo, od koder črpajo hranilne sokove. Njihove veje pa se zdijo kot tisečero koki, ki se dvigajo proti soncu, od koder prav tako jemljejo moč življenja. In ta-ko v globinah zemlje kot izven nje, v zraku, se trta tu prav ta-ko bori za svoj obstanek na teh gričih z nič kaj bogato zemljo, iz katere naliv za nalivom izpira še ono malo hranilnih snovi, ki jih dodaja človek.

Zdi se, da človek tu čuti kot da je vrta njegov življenjski tova-

V Leningradu grade največji generator

Zmogljivost 1.200.000 kW, ali toliko, kot je znašala pred 50 leti zmogljivost vseh central v Sovjetski zvezi

MOSKVA, v začetku oktobra. — V velikih obratih leningrajskega podjetja «Elektrosila» se že kažejo konture največjega električnega generatorja na svetu, ki bo imel zmogljivost enega milijona 200 ti-soč kilovatov. Človek, ki se ne spozna na zadnje naprave, si bo morda ustvaril vsaj približno sli-ko tega veličana, če bo vedel, da bo generator, o katerem je govor, ko bo montiran v centrali, proiz-vajal toliko električne energije, kolikor so je proizvajale vse hi-dro in termoelektrične Sovjetske zveze pred petdesetimi leti, to se pravi vse električne centrale, ki so jih imeli v Sovjetski zvezi iz-pred revolucije in kar so jih zgra-dili v prvih petih letih po revolu-ciji. Turbino za generator, o kate-rem je govor, pa gradijo v veli-kih leningrajskih delavnicah Me-talčeskaja.

Ogromno napravo izdelujejo za termično elektrarno, ki jo gradijo v okolici mesta Kostroma na des-ni obali Volge. Pravzaprav ta cen-trala že dolgo dela in delujejo v njej generatorji z zmogljivostjo 300 tisoč kilovatov vsak. Dosedanjim osim zadnjim generatorjem se bosta pridružila še dva genera-torja in sicer najprej že omenjeni generator z milijon 200 tisoč ki-lovatov zmogljivosti, kateremu se bo čez čas pridružil še enak ge-nerator.

V Sovjetski zvezi v zadnjem času usmerjajo svojo zadevno dejavnost, to se pravi gradnjo hi-dro in termoelektrične v nekakšno gigantomanijo. Slišijo se sicer tudi kritike na ta račun, vendar sovjetski ekonomisti trdijo da so veliki generatorji veliko bolj eko-nomični. In to velja tako za ter-mične kot tudi za hidrocentrale in odtod veljanske centrale ob me-stih oziroma ob rekah, centrale, ki spadajo med največje zadevne objekte na svetu.

Sicer pa bomo h gornjemu do-dali naslednje: Sovjetska zveza proizvajala danes v celoti nad tisoč milijard kWh električne energije na leto, to se pravi, da pride pa 4000 kWh električne energije na državljan na leto. V Italiji smo se v lanskem letu približali trem tisočim kWh na državljan.

riš v borbi za obstanek. Kaže, da on živi z njo in ona z njim. Se več, zdi se kot bi trta hotela pre-ziveti človeka. In prav zato so tu ljudje tako močno navezani na svo-je vinograde, na svojo malvazijo in moškato, na vinograde refoska z rdečimi listi. Navezani so na to kulturo, ker je to pravzaprav potrditev njihovega življenja, nji-hove sposobnosti.

Zato je tudi razumljivo, pa če-prav ne vedno opravičljivo, da ljudje s teh gričev ne dajejo ra-di grozja v obdelavo v sodobne kleti umakega ali kakkega dru-ga kmetijskega kombinata, pač pa radi predelajo v vino doma. Zdi se jim, kot bi bilo krivično tisto grozje, s katerim so živeli vse leto, naložiti na tovornjak in ga odpeljati v zadrugo oziroma v klet kmetijskega kombinata, kjer bi se pomešalo z grozjem kogar-koli in kjer bi ga zmleli, pregni-ti, prekuhali in pretlačili v velike sode ali v steklenice in bi to vi-sno dobilo preprosto, «tjujo» etike-to, tako da bi pridelovalec sploh ne vedel, kdo njegovo vino pije.

Za prebivalca Momjana in ne-katerih okoliških vasi vino ni pre-prosto vino, pač pa je tisto «iz Kobiljak», «iz Valice», «iz Kane-dole» in kdove iz katerih vinogra-dov, katerih vsak ima svoje le-dinsko ime. Je to vino iz trti, ki jih je vinogradnik vsadil in cepil pred tridesetimi, štiridesetimi in tudi več leti, včasih izhajajo trte še od pokojnega očeta. Zato vno-gradniki ni vseeno, kdo njegovo vino pije, je z njim zadovoljen ali ne, bo vino polvirali ali ga bo slabo ocenil. Vino, kot smo že re-kli, je za marsikoga potrditev u-speha ali neuspeha v najbolj zahtevnem delu. In zato Momjanci tudi toliko upoštevajo svoj vsaki praznik, svoje martinovanje, ko vi-no postane vino. Martinovanje je pravzaprav nekakšen pregled nji-hovih skromnih, preprostih vno-gradniških uspehov. Vinogradni-štvo pa je tu doma že stoletja.

T. F.

Utekočinjeni vodik kot letalsko gorivo

Atomski pogon za letala sploh ne pride v poštev

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Slikar Duiz v občinski galeriji

Znani tržaški slikar Giovanni Duiz spet razstavlja. Tokrat je v gosteh v tržaški občinski galeriji, kjer so od predsinjornim občinstvu na ogled kaka dva ducata nje-govih olj. Kot že dolgo let, se Duiz tudi tokrat omejuje na svojo že tradicionalno motiviko, torej na pokrajine in na upodabljanje na-selj, prenesteno naših kraških in furanjskih vasi, ki jih nekako i-dealizira, kot bi bile vse popolno-ma nove in bi jih bil češ prav kar-temu.

K temu moramo dodati še nje-gove estrehe, namreč prikazova-nje streh in dimnikov manjših skupin hiš, v čemer je Duiz pra-vi mojster. Tokrat je razstavljal tu-di veliko sliko, ki nam nekako s-piše perspektive prikazuje Gra-dišče v Furlanji, kjer je dodelal le nekatera pomembnejša poslop-ja, vtem ko je ostala le nakazal. Razstava bo odprta do 10. t.m., seveda po običajnem urniku ga-lerije.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Z odločno gesto boste razčistili spor med sodelavci. V izbiranju prija-teljnih ne bodite preveč površni.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Veliko bo problemov in jih ne boste mo-gli vseh hkrati rešiti. Trenje v družini se bo ublažilo.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Uspeh je zagotovljen, toda zelo drago za boste plačali. Več pozor-na posvetite ljubljeno osebi.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Napre-dovali boste v službi, kar pa naj ne spremeni vašega stališča, pri-

ITALIJANSKA TELEKIZIJA

SOBOTA, 4. OKTOBRA 1975

ITALIJANSKA TELEKIZIJA PRVI KANAL

12.30 POLJUDNA ZNANOST: Iranski svet
12.55 Ponovitev prvega nadaljevanja
13.30 Komični filmi: Nore glave
13.30 DNEVNIK in Danes v parlamentu
17.00 DNEVNIK
17.15 PROGRAM ZA NAJMLAJŠE
17.35 PROGRAM ZA MLADINO
Koncert s sodelovanjem lutke «Topo Gigio»
18.30 POLJUDNA ZNANOST: Monografije
18.55 Sedem dni v parlamentu
19.20 Naborna oddaja
Kronike dela in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 Glasbena prireditev, ki jo vodi Christian De Sica
21.50 Posebne reportaže TV dnevnika
GRČIJA PO ENEM LETU
Od zrušenja pokloniškega režima v Grčiji je minilo dobro leto. V tem času je prišlo v Grčiji do precejšnjih sprememb. Predvsem je bila ukinjena monarhija, stranke so ponovno o-živle, sprejeta je bila nova ustava, ki kljub določenim o-mejitvam omogoča normalno parlamentarno dejavnost. Vrh tu se v tem letu tudi izvedel prvič po desetih letih parlamen-tarne volitve, na katerih je zmagała Karamanlisova «Nova demokracija», ki je dobila kar 220 poslancev od 300, kolikor jih šteje sedanji grški parlament.

DRUGI KANAL

18.30 Kolesarska dirka: Giro dell'Emilia (prenos iz Bologne)
19.00 Tedenska športna oddaja: DRIBBLING
20.00 VECERNI KONCERT
20.30 DNEVNIK
21.00 TOM MIX, JUNAK ZAHODA: KONJENIKI PURPURNE SIVKE
Film je režiral Lynn Reynolds in igrajo v njem: Tom Mix, Mabel Ballin, Warner Oland.
Italijanska TV bo posvetila dva večera enemu najbolj zna-mljivim likov v filmski zgodovini Divjega zahoda in sicer Tomu Mixu, ki je postal tako slaven, da je njegovo ime postalo ime določenega filmskega lika. Prvi film s Tomom Mixom iz-haja iz leta 1925.
Zgodba filma se vrti okoli Jima Lassitera, ki hoče na najraz-ličnejše načine maščevati smrt svojega svaka in sestre, ki ju je skupno z njuno hčerko Bessie ugrabil nepošteni odvet-nik Lew Walters. Bessie, za katero so mislili, da je mrtva, pa je živeła pri nekem roparju in se zaljubila v Berna Ven-tera, Lassiterjevega prijatelja, ki je medtem stopil v službo mlade zemljiske posestnice, v katero se je bil zaljubil Ri-chard Tull.
21.50 NOVE PRIGODE ARSENIA LUPINA
Po delu Maurica Leblanca so scenarij pripravili Rolf in A-lexandra Becker in Jacques Roger Nanot.
Tokrat se bo Lupin ubiljal z ljudmi iz filmskega sveta. V Nemčiji je namreč prisel na Zeppelinu popularni filmski u-metnik Douglas Dutchman, ki ga nemška javnost sprejme z velikimi častmi. Toda umetnik, ki je prišel na snemanje filma, je v bistvu Arsenio Lupin in bi hotel ukrasti filmskemu producentu Siegmundu Heidkampu dragocen diamant-ekahidoro, ki je pravzaprav njegova last. Lupin začne takoj izvajati svoj načrt in na razstavi draguljev filmskega producenta nalašč zarjube, da je razstavljeni diamant vulgarna potvorba...

JUGOSLOVANSKA TELEKIZIJA

9.30, 10.35 in 12.00 TV SOLA
V pionirskem domu, Aktualna oddaja, Nega bolnika, Vzgojna posvetovalnica, Vzpon človeka, Nizozemski slikarji, Moder-na umetnost.
13.50 Ponovitev oddaje za stike z občinstvom
14.25 Nogometna tekma: OLIMPIJA — VELEZ
16.15 Pred začetkom dravnega košarskega preenšā
18.20 Francoski slikarstvo: OD ROMANKE DO RENESANSE
Ročavodni besedi: univerzitetnega profesorja dr. Luca Men-šeja bomo v barvnem filmu o francoskem slikarstvu spoznali enega največjih naročnikov umetniških del tedanje dobe in si-ker vojvodo Berryjskega in njegovo bogato zbirko
18.40 Kje je resničnost — serijski film
19.10 Risanka
19.30 DNEVNIK
20.00 ZVLJEJENJE JE LEPO
Humoristična nadaljevanja TV Beograd o dekletu s podeže-lja, ki pride v mesto in se tu spozna z univerzitetnim profe-sorjem. Gre za nekakšnega Bernarda Shawa, vendar pa na jugoslovanski način. Nastopajo Milena Dravić, Rade Marko-vić, Bata Živojinović in drugi
20.30 Moda
20.40 Staro in novo
22.35 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEKIZIJA

14.25 Nogometna tekma: Olimpija — Velez
19.30 Risanka
20.15 DNEVNIK
21.30 Življenje Leonarda Da Vincija — nadaljevanja
21.35 Cvetje v jeseni — dramska nadaljevanja
21.35 Kajak — serijski film

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15
Poročila: 7.05 Jutranja glasba:
11.35 Poslušamo spet: 13.30 Gla-sba po želji: 17.00 Za mlade po-slušalce: 18.15 Umetnost in pri-reditve: 18.30 Simfonična glasba:
19.10 Lik iz naše preteklosti: Zora Jugova: 19.20 Pevska re-vija: 20.00 Sport: 20.50 Slovenski satir na Koroškem, napisal Mirko Mahnič: 21.30 Povečke: 22.30 So-list tedna: Ventura.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila: 6.15 Glasba za dobro jutro: 7.40 Jutranja gla-sba: 8.35 Prijetna glasba: 9.00 Fol-klorna glasba: 10.40 Priljubljeno-jina: 11.30 Plošč: 12.00 Glasba po želji: 14.00 Plošča sledi po-koči: 14.35 Italijanski zbori: 15.00 Ansambel La vera Romagna: 15.15 Slovenski pevci: 16.45 The Rubettes: 17.00 Primorska in nje-ni ljudje: 17.10 Poje Zvonko Spiš-šič: 18.00 Vročih sto kV: 18.35 Zajopimo in zaigramo: 19.30 Gla-sbeni weekend: 22.30 Plesna gla-sba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila: 6.30 Jutranja glasba: 8.30 Povečke: 9.00 Vi in jaz: 10.00 Posebna reportaža: 11.00 Izbran spored: 12.00 Lahka glasba: 13.20 Preizkušajo se diletanzi: 14.05 Folklor: 14.50 Znanstvena od-

spah vam bo zagotovljen. Prepu-stite se osebi, ki vas ljubi.
STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Če ne boste spremenili svojega obnašanja, se boste znašli v te-žavah. Previdnost pri nakupih.
KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) V jutranjih urah več previdno-sti glede nekaterih zapletenih fi-nančnih poslov. Veliko priznanje.
VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Preveč ste počasni in premalo odločni. Zato vam bo nekeje spo-dletelo. V družini napetost.
RIBI (od 20.2. do 20.3.) Če boste z odločitvijo zavlačevali, boste zlezli v še večje težave. Ču-stva bodo zmagała nad razum-nostjo.

S slovensko delegacijo na Madžarskem

Nova rast iz mladih brazd

Prispevek k boljšim političnim, gospodarskim in manjšinskim odnosom

Ce prestopiš jugoslovansko-madžarsko mejo pri Lendavi ali Čakovcu ali kje tam v bližini, se pokrajina ne spremeni. Čeprav prevladuje raven svet, prekinjajo njegovo enoličnost gozdovi ter tu in tam kak grč ali nizki greben. Vendar je občutek širjave povsod močan: koruzna polja se vlečejo v nedogled, oddaljena vasica je bolj oddaljena, kot si človek misli, telefonski drogovi izgledajo v perspektivi. Tako je, kot da gledaš v se te leobjektivom: razdalje so skrajšane, to da prav to, pratislovno, dela vtis še večjih širjav.

Vzhodno od Donave ni gozdov in tam je prava neizmerna ravnina, kot je vojvodinska ali ruska, taka kot so argentinske pampas. Toda severno od Blatnega jezera in ob kolenu Donave, to je tam, kjer se veletok »skrivaj« in obrne proti jugu, se svet dvigne. Dovolj, da razbije enoličnost in oblikuje prisojne rebrje, na katerih zorita »kakaj« in rizing in se marsikatera druga zlahka sorta. V zadnjih letih so tam »dozorili« vikendi. Vikend in kos vinograda — to je baje vrhunec »statusa«. In pred vikendom seveda avto.

Od 18. do 22. septembra letos je bila na uradnem obisku na Madžarskem delegacija IS skupščine SRS, ki jo je vodil predsednik IS Andrej Marinc. S tem je bil vrnjen obisk madžarske vladne delegacije v SR Sloveniji lani. Namen obiska je bil na kratko tale: najti nove možnosti in poti za sodelovanje med Slovenijo in LR Madžarsko. Tudi Madžarska se dinamično razvija in čuti, tako kot mi, potrebo ne samo po krepitvi blagovne menjave, ampak tudi po razvijanju drugih oblik sodelovanja, predvsem dolgoročnejših, kot so kooperacija in specializacija, skupne naložbe, predelave in dodelave, skupni nastopi na tretjih tržiščih in podobno.

Slovenija se že nekaj let zaveda svoje pomanjkljive usmerjenosti v odnosih s tujino. Z zapiranjem trgov v evropski gospodarski skupnosti je prejšnja navezanost na te trge prisilila gospodarstvo naše republike, da začne krepiti trgovske in gospodarske stike z vzhodnoevropskimi državami in državami v razvoju. Madžarska pa ni samo vzhodnoevropska država, ampak tudi slovenska neposredna soseda. Zato sodelovanje z LR Madžarsko ni trenutnega pomena, ampak dolgoročno potreba.

Lani je dosegla vrednost blagovne menjave med Slovenijo in Madžarsko skoraj 32 milijonov dolarjev. S tem se je delež naše republike v skupni jugoslovanski blagovni menjavi z Madžarsko povečal z 11,7 odstotka na 14,8 odstotka. Vrednost menjave z Madžarsko se je lani več kot podvojila, toda predvsem zato, ker je leta 1973, prvo leto konvertibilnosti, močno padla.

Obisk slovenske delegacije je sicer veljal tudi spodbujanju blagovne menjave, toda sprito dokazanje nekomplementarnosti obeh gospodarstev se nihče ne slepi, da na tem področju obstajajo kakšne večje možnosti. Zato so sedanja prizadevanja, kakor je dejal predsednik Marinc na koncu obiska, usmerjena predvsem v to, da bi skla, usmerjena predvsem v to, da bi skla, okrepili razvitejšie oblike sodelovanja.

Ena izmed takih oblik sodelovanja je skupna naložba za proizvodnjo celuloze v Krškem. Madžari dobavljajo les, mi pa smo dali zagotovilo, da bomo vračali celulozo.

To je bila samo ena točka, četudi pomembna točka, na pogovoru z madžarsko delegacijo v Budimpešti, ki jo je vodil podpredsednik madžarske vlade Szeker Gyula. Delegaciji sta zelo ugodno ocenili to »višjo obliko« gospodarskega sodelovanja.

Prav tako pomemben, če ne pomembnejši, je »koprski projekt«, o katerem je bilo dosti govora v Budimpešti. Koper je za Madžare zelo zanimiv, saj je »udeležba« njihovih tovoren v koprski luki že dosegla 600.000 do 700.000 ton na leto. Gre za tri pomembne projekte: za terminal za fosfate, za žitni silos in za hladilnico. Gre pa tudi za širše vidike. Slovenija je idealno tranzitno območje za Madžarsko h kateremu gravitira tudi Češkoslovaška.

Kljub omejenim možnostim za blagovno menjavo pa bi bilo mogoče občutno razširiti to menjavo predvsem z reprodukcijskimi materiali, s stroji in z opremo, s kakovostnimi artikli za široko potrošnjo, kmetijskimi stroji, z izdelki prehranske industrije in podobnim.

Med nekaterimi slovenskimi OZD in madžarskimi podjetji so že stiki glede na kooperacijo in specializacijo. Sklenjeno je bilo, da je treba te stike okrepiti. Naš slovenski interes pa je tudi, da bi naša gradbena podjetja, ki

so si že pridobila sloves v tujini, doblila naročila za gradnjo raznih objektov z inženiringom vred: industrijskih objektov, poslovnih stavb, šol, bolnišnic, hotelov. Poleg načrtov za skupne naložbe v koprski luki teko priprave za blagovno hišo v Szombathelyju in trgovino v Budimpešti.

Tudi okrepitvi prometnih zvez je bilo posvečeno dosti pozornosti, saj se je z večanjem prometa v Kopru povečalo tudi zanimanje za boljše prometne zveze. V poštev prihajajo ceste, železnica, letalski promet in vodne poti, ki bi bile kot tranzitne poti zanimive tudi za druge države, kot je na primer ČSSR.

Na pogovorih v Budimpešti so tudi poudarili potrebo po čimprejšnji sklenitvi novega obmejnega blagovnega sporazuma glede na spremenjene razmere in koristi obmejnih gospodarstev.

Blatno jezero ni tako blatno, kot sem si ga predstavljal. In Budimpešta je še bolj gosposka, imenitna in velemestna, kot sem pričakoval. In madžarski parlament, ki so ga gozdali pred koncem prejšnjega stoletja, je lepši od Westminsterja v Londonu. Lepa je tudi Matjaževa cerkev na griču nad Donavo, manj lep pa je Hiltonov hotel, ki ga zidajo poleg te cerkve, v kateri so kronali madžarske kralje. Hiltonov hotel, ki ga bodo končali prihodnje leto, bo seveda »zunaj kategorije«, kot mi je povedal spremljevalec. Američani bodo verjetno voljni plačati nekaj več, da bi vsaj za nekaj dni stanovali blizu tako zgodovinskega kraja.

»Obe strani sta ugotovili, da se jugoslovansko-madžarski oziroma slovensko-madžarski stiki kulturni in prosvetni stiki uspešno razvijajo in razvijajo, vsa področja kulturno-prosvetnega življenja. Sodelovanje RTV Ljubljana z madžarskim radiom in televizijo je zelo dobro. Izoblikovalo se je sodelovanje med založniškimi podjetji. Kulturni izobraževalni in športni stiki med obmejnimi področji so široki.

Obe strani sta visoko ocenili prizadevanja jugoslovanskega in madžarskega oziroma slovenskega državnega in partijskega vodstva za zboljšanje položaja narodnosti na ozemlju obeh držav.

Ugotovili sta, da so Madžari v Sloveniji in Slovenci na Madžarskem faktor povezovanja med SRS in LR Madžarsko in da krepitvi sodelovanje tako na področju kulture kakor na področju izobraževanja in drugih področjih. Obe strani sta menjala, da morata stike, ki zadevajo narodnosti, nadalje uskladeni in organizirano razvijati...»

Predsednik krajevnega sveta Stevanovič Vendel Konkolič se je opravičil zaradi narečja, ko je po slovensko pozdravil predsednika Marinc in člane slovenske delegacije. Opravičilo je bilo popolnoma odveč, zakaj naša govorica je zazvenela v ušesih tako prijetno, kot lahko zazveni le materinska. Morda celo prijetneje in slikoviteje kot govor učitelja Karola Krojcarja, ki se izraža v lepi knjižni slovenščini.

Otroci so zapeli »Gor čez izaro« in še nekaj naših. Potem sta deček in deklica recitala »Zdravljico«, in ko sta prišla do zadnje kitice, je ves zbor mladih glasov povzel »Žive naj vsi narodi...«

Gledal sem skozi okno blago grčevnato pokrajino, stisnjeno v kotu, kjer se stikajo tri meje in kjer še živi v kakih pet tisoč Slovencev. Še do nedavnega na mrtvi straži. In spomnil sem se Walesa in Bretanje, Koroške in Gradiščanske in vseh tistih, ki jim je usoda dodelila »manjšinski status«.

In spomnil sem se »pomladni narodov leta 1848 in Kossutha, ki se je spomlad 1849 najbrž zavedel pomena Marxovih besed: »Narod, ki zatira druge narode, ne more biti svobodna«. Toda bilo je prepozno. V izgnanstvu je Kossuth sanjal o konfederaciji svobodnih podonavskih držav, ki uživajo enake pravice...

Štiri do pet ur slovensčine na teden v vasi, kjer živi 99 odstotkov Slovencev (kot so mi povedali), ni veliko. Posebej, če je slovensčina »tuj« jezik. Toda tu je knjižnica s 1500 slovenskimi knjigami, je študij mladih in navdušenih ljudi v Murski Soboti, Mariboru in Ljubljani, je zanimanje, je upanje. Upanje, da bo šlo na bolje.

Iz razmišljanja me je zdramil Srečko Kosovel. Pravzaprav njegova pesem, ki so jo recitali otroci. Stisnilo me je v grlu, kot je pred davnimi leti stisnilo Louisa Adamiča, ko se je z vlakom vračal iz domovine čez slovenski Kras. Stisnilo ga je v grlu, ko je zagledal našega orača na njivi.

Iz mladih brazd je začelo spet klti.

Božidar Pahor

Kako ne znamo prodajati

Na svetovnem sejmu prehrane je 16 jugoslovanskih podjetij — Spremlja nas sloves balkanske kuhinje — Ko ga hočemo vnovčiti, nam zmanjka idej in sape

OD NASEGA BONSKEGA DOPISNIKA

KOLN, septembra — V celotni strukturi jugoslovanskega izvoza v Zvezo republiko Nemčijo so bili leta 1974 zastopani kmetijski pridelki in proizvodi živilske industrije samo z 12,6 odstotka, oziroma s 45,8 milijoni dolarjev vrednosti. Znotraj te proizvodne skupine so najpomembnejše postavke meso in mesne konzerve z 10,9 milijoni dolarjev, vino z 9,5 milijoni ter ribe z ribjimi konzervami s 4,3 milijoni dolarjev. V letošnjih prvih petih mesecih se je delež živilske veje povečal na 13,4 odstotka vsega (sicer skromnejšega) izvoza v ZRN ter izkazal vrednost 22,3 milijona dolarjev.

Ali (ne) bi mogli prodati več, znatno več naših kmetijskih pridelkov na največjem zahodnoevropskem trgu? S tem vprašanjem je prišlo 16 jugoslovanskih podjetij na »svetovni sejem prehrane«, kot se imenuje ta ogromna dvetletna »parada« vsega, kar služi v ZRN in po svetu dobremu teku.

Samo dve slovenski podjetji

Tokrat je jugoslovanski skupinski paviljon sicer za spoznanje večji, kot je bil pred dvema letoma, vseeno pa še na prvi pogled jugoslovani še zdaleč ni zastopana na sejmu »anuga« tako, kot bi kdo mogel pričakovati. Saj nas v tej deželi in po svetu vendarle spremlja (morda ne več zaslužen) sloves, da smo dežela slastnih specialitet, slavnih »balkanske« kuhinje in uglednih vin. Na okusno opremljenih okencih so si strokovni obiskovalci sejma (in samo njim so takšni specializirani sejmi v bistvu namenjeni) sicer lahko videli vse mogoče od kave in čajev ter džimov (portoroka »Drogas«), od medu in medice »Medexa« (od ljubljane) do šunk, salama, konzerv... Od slovenskih podjetij sta bili tu (le) še »Emmona« in »Radenska«, sicer pa beograski »Centrocoop«, poslovno združenje živilske industrije »Cobeka«, Fond za vino zvezne gospodarske zbornice, »Jugoribis« iz Zagreba, »Jugokonzerve« iz Beograda, destilerija »Ma raskaa« iz Zadra, »Produkti« iz Novoga Sada ter »Mlekostima« kot poslovno združenje za mleko.

Nekatera naša trgovska podjetja vzdržujejo sicer po zahodnonemških velenostih specializirane trgovine za »balkanske« specialitete, tudi po veleblagovnicah prodajajo dosti drugega kosovskega vina, pod imenom »Masselet« der, tu in tam zaslišiš še kakšno steklenico plemenitega belega vina (uovoznik Franc Soba iz Augsburga) ali konzervo — po navadi pa je tudi tisto, kar naši trgovci na tem trgu tudi prodajajo, brez ustrezne etikete o po reklu.

Nemec ne zna jesti

Pa še z znanim predodkom takoj opravičimo: Nemec ne zna jesti. Nemec nima okusa, ne ve, kaj je dobro in podobno se pri nas radi tolažimo, da (Zahodni) Nemec res odkriva poslastice tega sveta, ko pride k nam. Pozabljamo pa pri tem, da skorajamo v ti tej deželi obdine ali mesteca, kjer ne bi vsaj en »balkanski« restorant, da torej Zahodni Nem-

Vrednost blagovne izmenjave med Kanado in SFRJ je lani presegla 60 milijonov dolarjev. Uvoz iz Kanade je bil trikrat večji od izvoza. To ne sorazmerje je izmenjavi bo tema pogovorov med gospodarstveniki, zlasti v zvezi z možnostjo za večje kanadske nakupe v Jugoslaviji. V zadnjih mesecih letošnjega leta je na področju blagovne izmenjave že čutili določeno izboljšanje, saj se je naš izvoz v Kanado »primerjavi« z ustreznim obdobjem lanskega leta povečal za 20 odstotkov, uvoz pa je ostal na lanskem ravni. Sodijo, da je treba stabilnost gospodarske izmenjave s Kanado zagotoviti predvsem s široko industrijsko kooperacijo in s skupnimi vlaganji.

Stabilnejša menjava s Kanado

Kanadska delegacija pod vodstvom C. T. Charlota v Beogradu

BEograd, 2. okt. (Tanjug) — V naše glavno mesto je prispela skupina kanadskih gospodarstvenikov na čelu z visokim funkcionarjem kanadskega ministrstva za gospodarstvo in trgovino C. T. Charlom.

Kanadska delegacija, v kateri je 13 predstavnikov največjih firm, se bo s predstavniki jugoslovanskega gospodarstva pogovarjala o možnostih za razširitev vseh oblik gospodarskih odnosov in sodelovanja.

Vrednost blagovne izmenjave med Kanado in SFRJ je lani presegla 60 milijonov dolarjev. Uvoz iz Kanade je bil trikrat večji od izvoza. To ne sorazmerje je izmenjavi bo tema pogovorov med gospodarstveniki, zlasti v zvezi z možnostjo za večje kanadske nakupe v Jugoslaviji. V zadnjih mesecih letošnjega leta je na področju blagovne izmenjave že čutili določeno izboljšanje, saj se je naš izvoz v Kanado »primerjavi« z ustreznim obdobjem lanskega leta povečal za 20 odstotkov, uvoz pa je ostal na lanskem ravni. Sodijo, da je treba stabilnost gospodarske izmenjave s Kanado zagotoviti predvsem s široko industrijsko kooperacijo in s skupnimi vlaganji.

Razdrto premirje

Izvolitev J. Nkoma za predsednika afriškega nacionalnega gibanja je potrdila razcep med rodezijskimi gibanji

OD NASEGA POROČEVALCA

LUSAKA, 30. sept. — Nedeljska izvolitev Joshua Nkoma, 58-letnega v Rodeziji živečega črnškega politika za predsednika ANC (Afriškega narodnega sveta) je razdrila premirje med voditelji rodezijskega osvobodilnega gibanja.

To premirje je bilo sklenjeno lani decembra v zam biskem glavni mestu Lusaki. Voditelji treh dotlej bolj ali manj starih organizacij — ZAPU (Nkomo), ZANU (Sitole), in FROLIZI (Cikerema) so tedaj priznali vodstvo ANC škofu Abelu Muzorevi, predsedniku ANC od 1971. Pobudo za spravo je dal zambijski predsednik dr. Kenneth Kaunda skupaj s predsednikom Tanzanije Nyererom in Botswane Kamo.

Muzoreva se mudi zunaj Rodezije. Zdej je pristal Muzorevi, v Rodeziji živeči dr. Elliot Gabellah, napovedal nov kongres ANC za 19. oktober »na istem stadionu, kakaj to zdaj ni bil kongres ANC«.

Neimenovani predstavnik ANC v emigraciji je v soboto v Lusaki označil Nkomov kongres kot »politično sleparijo oblastiželneža, ki želi v Zimbabveju (kot črni ci imenujejo Rodezijo) ustvariti položaj, podoben tistemu v Angoli«.

Nkoma je obdolžil španovije z rodezijskim premirjem Smithom: »Smith in ves imperialistični svet bi želela v Zimbabveju postaviti na noge marionetni režim«.

Zambijski poročevalci iz Salisburyja sklepajo, da bo

mi kot münchenski zastopnik pa mu pritrjuje Slavko Mastnak »(Globotrader)«. Romuni ali Bolgari imajo vse več prednosti pred našim posrednikom. Če Romuni hočejo nemške marke, ponudijo svoje artikale pač po ceni, ki jo lahko sploh realizirajo. Državno dirigirana trgovina z določenimi cenami in (ne omejenimi) subvencijami ponuja to, česar naš proizvajalec sploh ne more. Drugo, prav tako pomembno vprašanje, so količine. Če bolgarski izvoznik ponudi bolgarske ali konzerve, ponudi za vsa država, torej vse razpoložljive količine. Pri nas je pač tako, da se skoraj vsi, ki sploh kaj živilskega izvažajo, pojavljajo na istem trgu z istimi kurmaricami. Ampak navadno z različnimi cenami.

Predstavnik »Emmona« vesta še in se pripravevati o naših slabostih — ne da bi seveda prezrla tudi lastne uspehe, ki jih podjetje že od leta 1970 dosega na zahodnonemškem trgu. Velika mreža veleblagovnic »Kaufhof«, katero pride samo izkazano resni ponudnik, pristane, denimo, na to, da v vame v svojo prodajo naseljene in hermetično zapakirane salame. Naredite mi to takole, da se bodo videli vsi naseljeni kosčki, da bo kupec točno videl, kaj dobiva, in bolj na dolgo, pripomni potencialni (vele)kupec. Zastopnik ves zanesen nad lepim poslom posreduje naročilo in želje preko centralne proizvajalce. Toda tu se zatakne: ne, tako ne gre, mi režemo in pakiramo tako in drugače ne moremo... Kaj šele da bi vmes vlagali papirke, kot je tega navajena zahodnonemška gospodinja (da se ji kosčki nam res ne zlepijo). Ali neresljivo?

problemi s kosmi: zakaj bi plačeval carino na kosu, ko pa jih moram izvoziti, upravičeno vpraša mogoči kupec-uvoznik. Torej: pošlite ravno takšne šunke, pa brez kosti, se glasi naročilo. Ne, to ne gre, se glasi »samoupravi« in odgovor iz enega mnogih tozov. Zakaj? Češ da nimajo orožja za to, da bi šunke vskubili.

Premajhne količine

Ali problem količin: če takšne »Kaufhof«, ki ima po vseh zahodnonemških mestih svoje velike prodajalne, (vseh je 198 veleblagovnic) naroči nov artikel, potem ga mora že za preizkušnjo naročiti v desetih tona. Pri nas pa se navadno pri vseh rešeh končajo količine pri dveh ali petih tonah. Ni namo več, je kam pa naj da tolikšne količine tako redke specialitete, se povrh še čudi kakšen direktor kakšnega mesarskega tozda. Ko pa se takšnale specialiteta »vnezgleda« pri kakšnem Kaufhofu, Hertieju, Hertenju ali drugi mreži veleblagovnic, potem teče prodaja kot po maslu. Zato kupujemo tu redno madžarske salame, pa bolgarske (beli) sir, pa romunske paprike.

Ker z artikli za detaljnijo nismo konkurenčni, iščemo izhod v »anonimni« trgovini.

Tako, denimo, mora »Emmona« prodajati svojim odjemalcem velike konzerve za predelavo (višnje, slive, paprike), ki jih grosist potem »predela« v majhne, »zabell« ceno ter jih pod svojo etiketo ugodno proda. Če pa je katera stvar vezana na ime in okus, potem je to gotovo brena. Če bi torej gospodinja lahko izvedela, da ji je teknila jugoslovanska in ne čudno anonimna nemška paprika ali sliva, potem bi se drugič kaj hitro odločila za jugoslovansko konzervo. Pa je skorajda ni na trgu. Tako torej prodajamo pod ceno tudi svoje lastno ime. Za vina to več ne velja v tej meri (o prodaji naših vin smo nedavno obširneje pisali).

Na takšne velike sejme, kot je kölnska »anuga«, pridejo velike skupine iz Jugoslavije (iz neke ljubljanske živilske tovarne kar 30 ljudi). Morda je prav tako Ampak kaj si ti poslovni obiskovalci le ogledujejo, kaj počenajo, če ne uvidijo, kam gre okus, kaj trg zahteva, kako je treba tu prodajati?!

ANTON RUPNIK

Trdne vezi z Indijo

BRIONI, 2. oktobra (Tanjug) — Indijski predsednik Fahrudin Ali Ahmed z ženo je sinoči v vili »Brionka« na Brionih priredil slovesno večerjo na čast predsednika Titu in njegovi ženi Jovanki. Med večerjo sta predsednika izmenljiva zdravili.

Predsednik Ali Ahmed je v svoji zdravici med drugim dejal, da je dal njegov obisk na Brionih priložnost za odkritje in iskreno izmenjavo mnenj o vrsti vprašanj, tako mednarodnih kakor tudi bilateralnih. Nikoli ni bilo nobenega dvoma glede podobnosti ali enakosti stališč naših dveh držav o večini obravnavanih vprašanj, je poudaril Ali Ahmed ter pripomnil, da je vse tisto, kar je silal od predsednika Tita, zastopilo v njem globok vtis. »Njegova vsestranska analiza mednarodnega položaja, njegovi nasveti, ki izvirajo iz modrosti in izkušnje, so bili zame zelo poučni. Zelim mu trdno zdravje in dolgo življenje, ne samo v prid Jugoslaviji in vsem nam, ampak tudi za mir in blagor človeštva.«

Indijski predsednik je tudi dejal, da se počuti v Jugoslaviji kakor doma in da dobro ve, kakšne simpatije čutijo jugoslovanski narodi do indijskega ljudstva. Naprosil je predsednika Tita, naj posreduje jugoslovanskim narodom zahvalo za topla sprejem, ki so ga bili deležni on, njegova žena in člani delegacije.

V odgovoru na zdravico svojega gostitelja je predsednik Tito med drugim izrazil zadovoljstvo, ker se med Indijo in Jugoslavijo ter narodi obeh držav že dolgo vrsto let odnosi stalno razvijajo in prijateljsko nenehno utrjuje. Poudaril je, da se je v večeršnjih in današnjih izmenjavah mnenj pokazalo, kar je tudi logično, da v glediščih o mednarodnih vprašanjih in nadaljnjem razvoju prijateljskega sodelovanja ni nobenih razlik.

Na koncu je predsednik Tito, ko je nazdravil gostom, naprosil predsednika Indije in njegove sodelavce, naj po vrnitvi domov sporoče najtoplejšje pozdrave indijskemu ljudstvu in njegovi vladi ter želje za nadaljnji razvoj njihove dežele in za vsestransko zboljšanje odnosov med Indijo in Jugoslavijo.

Huda ura ob Nevi

Silovit vihar nad Leningradom je razlil reko Nevo po ulicah — Vremenarji so pravi čas opozorili prebivalce

OD NASEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 30. sept. (Po telefonu) — Strmilijonska nekdanja prestolnica ob Baltiku, Leningrad, je v večeršnjih urah doživela enega najhujših viharjev v 273 letih svojega obstoja. V mesto je prvirnil s hitrostjo 30 metrov v sekundi silovit ciklon, ki je pogoltno reko Nevo 270 cm nad

Voda v Nevi, njenih rokavih in številnih mestnih kanalih, zaradi katere prvič Leningradu tudi »severne Benetke«, je začela naraščati v se v prvih večernih urah v nedeljo. Pozno zvečer je že plusknjala čez visoko ograjo, ki oklepa rečne bregove, in se začela razlivala in pred Vasilevskoga otoka, Petrogradski četrti in drugih obalnih predelov mesta. Avtomobili so običali v vodi.

Hkrati je puščilo še veter, ki je ruval stoletna drevesa v parkih, trgali s streh ploče

vino in podiral kot travne beljave. V ponedeljek ob starih zidurja je voda dosegla kritično višino 2,50 metra nad normalo. Upadati je začela še bli tri ure kasneje, vendar je bila večerj ob dveh popoldne še zmeraj 70 cm nad normalo.

Šele danes si je pravzaprav mesto povsem oddahnilo. Vendar pa je še povsod videti opustošenje: izruvano in polomljeno dreve, sem in tja kupe ruševin, velike luže stoječe vode, ki se ni otekla. Začeli so ocenjevati nastalo gmožno škodo, ki bo najbrž veljavarska: prizadeti so namreč kulturni spomeniki in zgodovinske zgradbe na Leningraškem obrežju. K sreči pa človeških žrtev tokrat ni bilo. Predvsem zato, ker so

rečni kanalji, kdaj bi utegnili prestopiti leningrajski prag. Predvideli so celo, da bo voda v mestu zavoljo njega narasla za 250 cm. Osem ur pred tem, ko bi moral ciklon pridivljati, so obvestili o predvisti ujni mestni štab o predvisti ujni katastrofi, ki je alarmiral dežurne službe po podjetjih, ustanovah in stanovanjskih četrtih, gasilce, milico in vojsko.

Tako so leningrajski pričaški ciklon dokaj pripravljani. V najbolj ogroženih mestnih obalnih četrtih so pravočasno izsiliili ljudi iz kletnih in pritličnih stanovanj, bolnike iz bolnišnic in otroke iz vrtec. Reševalne službe so bile v času poplave na kraju samem in pomagale ljudem v stiski.

Včerajšnja poplava je bila

TIT DOBERSEK

Skupne naložbe SFRJ in Ugande

Možnosti, da bi ustanovili mešane družbe in podjetja v Ugandi

OD NASEGA POROČEVALCA

BEograd, 2. okt. (Tanjug) — Gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Ugando je zelo uspešno. Zlasti si prizadevajo, da bi razširili kooperacijo v elektroenergetiki, rudarstvu, kmetijstvu, namakalnih delih in na finančnem področju, piše v protokolu prvega zasedanja mešanega odbora za gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Ugando, ki so ga danes podpisali v Beogradu.

Prvi sestanek medvladne komisije je bil priložnost, da delegaciji obeh držav ocenita dosedanje gospodarsko sodelovanje in ugotovita, kako je z možnostjo za razširitev dolgoročnih dvostranskih gospodarskih odnosov. Med drugim so izrazili mnenje, da bo treba v naslednjem obdobju bolj razvijati medsebojno trgovinsko izmenjavo, ki že zdaj presega vrednost 10 milijonov dolarjev. S tem namenom sta delegaciji predlagali ustanovitev mešanih družb v Ugandi, ki bi skrbela za uvoz, vzdrževanje in popraviljanje tovornjakov, avtobusov in traktorjev. Govorili so tudi o ustanovitvi mešanih podjetij v Ugandi na podlagi skupnih vlaganj kapitala, ki bi razvijala proizvodnjo, temeljejo na izkoriščanju domačih surovin (razne rude, gozdno bogastvo, ribištvo).

Mednarodni strokovnjaki so tudi o ustanovitvi mešanih podjetij v Ugandi na podlagi skupnih vlaganj kapitala, ki bi razvijala proizvodnjo, temeljejo na izkoriščanju domačih surovin (razne rude, gozdno bogastvo, ribištvo).

Mednarodni strokovnjaki so tudi o ustanovitvi mešanih podjetij v Ugandi na podlagi skupnih vlaganj kapitala, ki bi razvijala proizvodnjo, temeljejo na izkoriščanju domačih surovin (razne rude, gozdno bogastvo, ribištvo).

Mednarodni strokovnjaki so tudi o ustanovitvi mešanih podjetij v Ugandi na podlagi skupnih vlaganj kapitala, ki bi razvijala proizvodnjo, temeljejo na izkoriščanju domačih surovin (razne rude, gozdno bogastvo, ribištvo).

Mednarodni strokovnjaki so tudi o ustanovitvi mešanih podjetij v Ugandi na podlagi skupnih vlaganj kapitala, ki bi razvijala proizvodnjo, temeljejo na izkoriščanju domačih surovin (razne rude, gozdno bogastvo, ribištvo).

Mednarodni strokovnjaki so tudi o ustanovitvi mešanih podjetij v Ugandi na podlagi skupnih vlaganj kapitala, ki bi razvijala proizvodnjo, temeljejo na izkoriščanju domačih surovin (razne rude, gozdno bogastvo, ribištvo).

Mednarodni strokovnjaki so tudi o ustanovitvi mešanih podjetij v Ugandi na podlagi skupnih vlaganj kapitala, ki bi razvijala proizvodnjo, temeljejo na izkoriščanju domačih surovin (razne rude, gozdno bogastvo, ribištvo).

Mednarodni strokovnjaki so tudi o ustanovitvi mešanih podjetij v Ugandi na podlagi skupnih vlaganj kapitala, ki bi razvijala proizvodnjo, temeljejo na izkoriščanju domačih surovin (razne rude, gozdno bogastvo, ribištvo).

„Presenetljivi“ de Portillo

POSEBEEN TANJUGOV DOPIS

MEXICO, 30. sept. — »Nišnem verjela, da bo moj sin postal predsednik.« je skromno in presenečeno priznala novinarjem Rogelia Pacheco de Portillo, mati edinega predsedniškega kandidata vladajočega revolucionarnega stranke PRI Joseja Lopeza Portilloja.

Zdajšnji finančni minister pravzaprav še ni predsednik. Predsedniške volitve bodo šele prihodnje leto, a tu nihče ne dvomi v moč vladajoče stranke in nje no volilno zmago. Zato so vsi trdno prepričani, da bo 1. decembra 1976 prav ta mož sprejel od zdajšnjega predsednika Echeverrija predsedniško preprosto.

Vendar pa ni le mati finančnega ministra dvomila v uspeh svojega sina. Njegova izvolitev za kandidata in skoraj zanesljivo za predsednika je bila presenečenje še za mnoge politične kroge. V »prednalo« velike dirke za kandidatsko nominacijo se je uvrstilo sedem vidnih mehiških politikov. Jose Lopez Portillo je bil le eden od sedmih in največkrat med zadnjimi!

Partijski vrhovi vladajoče stranke so zahtevali od svojega »izbrance« dva pogoja: privrženost Echeverriju v politiki in sposobnost, da naglo in strokovno razreši nakopičene mehiške probleme. Po vsem sodeč je bil Portillo edini, ki je izpolnjeval oba pogoja.

Čarobne moči' podzemlja

Na Cerknškem jezeru največ ponikalnic tam, kjer so zemeljski sloji premaknjeni — Teorije o presihanju — V Leviščih leta 1887 štirideset ton rib

CERKNISKO JEZERO, 2. okt. — Voda s Cerknškega jezera odteka v glavnem skozi poniknice, ki jih delijo na dve vrsti: ene so podobne vodoravnim vodom podzemeljske jame, druge pa so velike, ljkakom podobne jame, ki jih je odtekajoča voda naredila na ravnem jezerskem dnu. Glavne ponikalnice so tam, kjer so zemeljski sloji najbolj prelomljeni in premaknjeni. Prelomnica gre skoraj po sredini jezerske kotline.

Najprej presahne Svinjska jama pri Karlovcu. Takrat kaže merilo pri mostu, ki povezuje oba naložja bregova jezera, še približno 180 centimetrov globoko vodo v strugi. Takrat se začnejo priprave ribičev na reševanje, kajti tej jami sledi usihanje Retja pri vasi Martinjak, kamor se stekajo vode z Bloške planote. Nato pa v nekajdnevni presledki začno usihati naslednje velike ponikalnice: Vodonos, Sitarske, Rešeto ter Plitvice.

Ta režim presihanja domačini odlično poznajo, toda je zori so časovne terminale med posameznimi usihanji nekoliko premaknili, tako da nekaj skoraj do ure natančne napovedi domačinov ne drže več. Prav tako pa tudi pred skoraj tremi stoletji postavljena teorija, ki jo je izdelal Janez Valjard Valvazor v Slatini vojvodine Kranjske, o vzrokih in pogojih za vsakoletno presihanje, ne drži več. Njegovo teorijo preložitno podzemeljskih kanalov, ki povezujejo Cerknško jezero z višje in nižje ležečimi podzemskimi jezeri so speleologi že davno pobili. Toda, kam sva voda tako hitro odteče, še vedno niso natančno ugotovili, čeprav je res, da vsa

kolotne raziskave dajo nove pomembne podatke.

Čarovnice so odšle

Tudi njegova spekulativna teorija o polnjenju jezera, v kateri je za ta kraški pojav valil nekaj krivde udi na čarovništvo in »opornice«, ko je trdil, da zaradi čarobne moči iz nekaterih jam kar frčijo vodne ptice in da polnjenje spremlja grozeča bobnenja, nima nobene teže, čeprav je res, da z vodo pridejo iz podzemlja tudi ribe.

Čas trditvi domačinov dolgo časa ni nihče verjel, toda sistematična opazovanja so jim dala prav. Ribiči že nekaj let opazujejo dve jami v Podcinovem in Godeševem lazu, ki ležita sredi gozda ob bregu jezera. Obe jami se ob velikih vodah napolnita z vodo, ki priteče iz podzemlja, ker jami po površju nista zvezani z jezersko gladino. V obeh jamah vedno najdemo ribe, ki pridejo s podzemsko vodo, še najbolj številni pa so kleni.

Valvazor je trdil, da je največja posebnost tega sveta pod Jamovniki: v enem letu se na jezerskem dnu lahko lovi, ribari, kosi in orje. Slednje danes ne drži več, saj zaradi stalnih visokih voda

na poplavljenih področjih nihče več ne orje in seje.

Se vedno imajo domačini največ koristi od ribolova. Stalež rib se kljub temu, da jezero v zadnjem času presahne dvakrat na leto, zaradi naravnega dela neprestano veča. Ribiči najbolj skrbijo za vzrejo ščuk, predvsem zaradi tega, ker je to »športna riba«.

Prebrisani kleni

Poleg ščuk je v jezeru mnogo klenov, za katere pravijo, da so izredno prebrisani in radi kar sami pobegnejo pred usihajočo nevarnostjo v jezove in jezerske pritoke.

Ribe rastejo hitreje kot v Krki

Linj se je v zadnjem času močno razpodel, krap pa se nikakor noče razmnožiti. Ribiči pravijo, da se krap sicer dobro drsti, da je vsako leto zelo veliko mladice, ki pa zaradi tega, ker je krap »držabna« riba, končajo veidel v gobih ščuk in menkov, ker pa se rade zadržujejo v plitvinah, ob presihanju tudi najbolj množično poginjajo.

Zaradi presihanja ostanjejo

žive samo najbolj zdrave ribe. Ta naravna selekcija in pa neprestano mešanje in selitve ugodno delujejo na rast rib, ker pa je zaradi obilice mrčasa in gostega planktona dovolj hrane, rastejo še enkrat hitreje, kot na primer v Krki. Zato gotovo ni iz trite zvit podatek, da so leta 1965, ko jezero pet let ni presahnilo, nalovili 45 voz rib. Še boljši ulov je bil 59 let kasneje, ko jezero 7 let ni presahnilo. Zaradi podobnih okoliščin so leta 1887 pobrali samo v ponikalnicah v Leviščih (del jezera za vasio Otok) 40 ton rib, med njimi pa so bile tudi ščuke velikanske. Največja je menda tehtala 17 kilogramov.

Podatki o letošnjem zimskem presihanju dajo na sledenjo sliko: ujeli so 1910 ščuk od pol metra (največja je tehtala 9 kilogramov, dolga pa je bila 55 centimetrov), 36 tisoč mladice ščuke (velikih od 35 do 40 centimetrov), 500 kilogramov linjev in 29 vever linjih mladice (v vsakej vedru je bilo blizu 2 milijona mladice), 1500 klenov in 6 vever mladice, 111 krapov (najmanjši je tehtal 4 kilograme) ter 400 kilogramov redeperk. Toda tu ni vseh približno tretjina rib, ki so sušno dobo preživele za jezovi. JOŽE PETROVČIČ

ZIVE BLATNE KOTANJE — Cerknški ribiči iz njih potegnejo na milijone ribjih mladice. Foto: Jože Petrovčič

Poseben režim za reko Sočo

Obeta se poseben zakon, ki naj bi zavaroval zgornji tok te reke

LJUBLJANA, 30. sept. — Obeta se poseben zakon, ki naj bi zavaroval zgornji tok reke Soče (do sotočja z Idrijco) pred vse hujšimi in nepremišljenimi posegi. Sekretariatu za urbanizem, ki je sestavljen osnutek, se je tak zakon zdel potreben, kajti republiškega zakona o vodah in varstvu narave sta za takšno reko, kot je Soča, premalo zaščitljiva.

Novi zakon bi postavil ti stega, ki bi hotel posegati v območje te reke, v popolnoma drugačen položaj, kot bi to veljalo za druge vode. Pač pa izpušča iz zavarovanega območja del okrog Kobarida. Kot je znano, lokalni poslopi za morebitno vodno elektrarno »Kobarida« ni končan, zato pa zakonski osnutek v dveh členih ureja, kako bo, če se izda ali ne izda dovoljenja zanjo.

Kljub temu, da člani republiškega komiteja za varstvo okolja danes niso o tem razpravljali z namenom, da bi odločili o elektrarni, pa si nekateri ne niso mogli kaj, da ne bi navrgli nekaj pomislekov. Izražali so namreč bojazn, da bi utegnili zakonski osnutek pomeniti prikrito navijanje za znano pobudo elektrogospodarstva, da se zgradi kobarška elektrarna.

Seveda takšni pomisleki niso imeli namena, da bi razvedrotili predloženi osnutek. Nasprotno, zakon, kot je bilo slišati, je lahko v veliko pomoč proti nadaljnjim neprimernim hujšim posegom. Zato je komitej pozdravil in podpjal zamisel, da se Soča posebej zavaruje. Med drugim pa je imel pripombe, da zakonski osnutek ureja v glavnem le zaščito reke Soče, ne pa tudi celotnega območja. ANDREJ ARKO

Cenejši hoteli

DUBROVNIK, 1. okt. (Tanjug) — Po uspešni turistični sezoni, ki po zaslugi lepega vremena še traja, so danes dubrovniški hoteli znižali cene svojih storitev. Za individualne goste znaša znižanje povprečno 30 odstotkov.

DVAKRAT VEČJA NATALITETA

Na Kosovu - manj otrok?

Izvedenci računajo s postopnim zmanjševanjem naravnega prirastka — Na tisoč rojenih umre 80 dojenčkov — V vsej pokrajini le enajst ginekologov

PRISTINA, oktobra (Tanjug) — Zaradi zelo visoke natalitete (predlanski 33,3 odstotka), ki dvakratno presega jugoslovansko povprečje, znaša v SAP Kosovu delež prebivalcev do 35 let kar 74 odstotkov vsega prebivalstva. Kosovo računa s postopnim zmanjševanjem naravnega prirastka, ki bi znašal do 40.000 na leto. V prihodnjih desetih letih se bo število prebivalstva v tej pokrajini povečalo za pol milijona, tako da bo leta 1985 tam živelo 1,75 milijona ljudi.

Ugotovitev, da je načrtovanje družine na Kosovu zapleteno družbeno-medicinsko pa tudi politično vprašanje — izrekli so jo v najvišjih političnih krogih pokrajine — je zbudila razumljivo pozornost tako na Kosovu kakor tudi drugod. Visoka nataliteta v tej naši nerazviti pokrajini je bila v preteklosti podvržena različnim ocenam, pogosto — tako pravijo na Kosovu — neustemeljeno kritičnim, brez prodira v bistvo problema, brez poznavanja dejanskega položaja v pokrajini pa tudi tradicije in navad prebivalstva.

Suvereno odloča le mati

Zato so prve korake k načrtovanju družine ponekod sprejeli z dvomi in nevero pa tudi z upanjem, da bo javna razprava o tej temi, ki je bila do nedavnega tabu, pripomogla k ugodnemu vzdušju za optimalna priporočila. Strokovnjaki pa tudi politiki izhajajo iz osnovne in ideološke ocene, naj bosta v središču družbene strokovne dejavnosti prizadevanje in stalna akcija, ki bo omogočala ženi oziroma materi, da bo zavestno, odgovorno in suvereno odločala o rojstvih. S tem se bo uresničila temeljna družbena težnja, naj bo vsak otrok zaželen in načrtovan, da mu bodo zagotovljeni pogoji za vsestranski razvoj.

Sicer pa je v ustavi SFRJ jasno zapisano: omogočiti staršem, da sami odločajo o številu otrok in o prihodnjem družbenem položaju, kar je po naših družbenih merilih ena temeljnih človeških pravic in dolžnosti. Isto pravno in ideološko načelo vsebuje tudi ustava SAP Kosova: »Človek ima pravico svobodno odločati o rojstvu otrok. To pravico je mogoče omejiti sa-

mo takrat, kadar je treba zaščititi zdravje.«

Visoka umrljivost dojenčkov

Pokrajina Kosovu, ki je znana zaradi visoke natalitete, poskuša v skladu s trajnimi določbami pa tudi s svojimi družbeno-ekonomskimi pogoji poiskati najboljšo možnost ureditve tega problema. Pri tem seveda izhajajo iz dejstva, da večje spremembe v reprodukcijskem procesu prebivalstva ne morejo biti hitrejše dokler ne bodo spremenjeni pogoji, ki opredeljujejo določeno raven natalitete. Ti pogoji pa nedvomno zaslužijo izjemno pozornost ne le Kosova, marveč vse jugoslovanske skupnosti.

Posebno zaskrbljenost, družbe in strokovnih služb zbuja »zelo visoka umrljivost med dojenčki na Kosovu. Podatek, da na vsakih tisoč živorojenih umre nad 80 dojenčkov (leta 1973), ne le opozarja, marveč tudi nalaga trajno družbeno in strokovno akcijo. Na Kosovu pravijo, da ima visoka naravni prirastek izrazite neracionalne značilnosti, ker izhaja predvsem iz velike umrljivosti dojenčkov, ta pa spodbuja k visoki nataliteti. Pravijo, da bi intenzivna akcija za zmanjšanje umrljivosti med dojenčki neposredno vplivala tudi na nataliteto. Potem bodo ženske zdrave, to pa pomeni, da se bodo lahko izobraževale in se zaposlovale, hkrati pa bo mogoče sistematično uporabljati vsa sredstva, ki zagotavljajo zaželen obseg družine in zaželeno otrok.

Zaposlenih premalo

Povedati je treba, da je na Kosovu zaposlenih samo 1,44

odstotka žensk glede na skupno število prebivalstva. Ob tem se glede natalitete vsiljuje več ugotovitev. Izkušnje kažejo, da ima zaposlena žena znatno močnejše motive in širše možnosti za zavestno načrtovanje družine. Če dodamo še, da je na Kosovu 42 odstotkov žensk neplemenitih, ni težko ugotoviti, da so di neplemenitost k tistim dejavnikom, ki omejujejo možnost za pridobitev in upora bo znanja tudi na tem področju. Strokovnjaki ugotavljajo določeno »vzelo« iz razbrazbo in emancipacijo ženske ter številom rojstev.

Premalo ginekologov

Za več kot 600.000 žensk na Kosovu je na razpolago le 24 ginekologov. Samo enajst teh zdravnikov opravlja ambulantno in poliklinično službo, torej pride en ginekolog na 25.000 žensk ustreznih starosti. V takšnem položaju ni mogoče pričakovati večjih uspehov v preventivi in kontracepciji, saj ta pešiča zdravnikov očitno posveča ves svoj čas blažit-

Sestnajstič »Moda v svetu«

BEOGRAD, 1. oktobra (Tanjug) — V Beogradu bo od 6. do 12. oktobra 16. mednarodni sejem oblačila »Moda v svetu«, na katerem bo sodelovalo 538 oblačilnih in tujih razstavljavcev. Generalni direktor sejma Miladin Šakić je na tiskovni konferenci, ki je bila danes na gradbišču nove hale (24 tisoč kvadratnih metrov) dejal, da bodo na sejmu razstavljali: celotna jugoslovanska oblačilna industrija in 117 razstavljavcev iz Avstrije, Belgije, Češke, Slovaške, Danske, Francije, Nizozemske, Italije, Madžarske, Nemške demokratične republike, Romunije, ZRN, Švice in Velike Britanije. Izdelovalci oblačilnih in drugih predmetov iz Indije, Jordanije, Pakistana, Sirije in Tajike pa bodo na sejmu prodajali svoje blago. Z lanskimi komercialnimi posli so na sejmu mogoče ustvarili za več kot 2 milijardi dinarjev prometa.

Baščaršija — oaza pešcev

SARAJEVO, 1. oktobra (Tanjug) — Baščaršija — velika obrtno-trgovska četrt z znanim orientalskim koloritom — je danes zjutraj postala oaza pešcev. Z odlokom mestnih oblasti so ta del starega Sarajeva razglasili za predel, v katerem je promet z motornimi vozili prepovedan. Trgovske, gostinske in druge poslovne bode z blagom oskrbovali izključno v nočnih urah.

Tako se bo na Baščaršijo lahko spet vrnil mir, pa tudi ozračje, v katerem bo mogoče spet slišati udarce klavirja sarajevskih kotlarjev, biše starh ur s sahat-kuh in žuborenje vode s Sedervana. Prav tako bodo obiskovalci Baščaršije lahko spet videli plapolajoč ogenj na mizah zlatarjev.

Na hranjenost prebivalstva vpliva stopnja razvoja gospodarstva, ki se kaže v višini sredstev za osebno potrošnjo po posameznih slojih prebivalstva, v migraciji kmečkega prebivalstva, v mesta, v gibanju cen prehranbenih proizvodov in uvedbi novih tehnoloških postopkov za proizvodnjo hrane. Delež izdatkov za hrano in pijače v življenjskih stroških družin vpliva tudi na samo proizvodnjo v živilski industriji.

Ta delež se povečuje, tako da razmere v štirilanskih delavskih družinah zahtevajo dvojno zaposlitev. V letu 1973 so povprečni mesečni dohodki na zaposlenega znašali 2.241 din, medtem ko so bili za isto leto življenjski stroški štirilanske delavske družine 3.369,5 din, od tega pa 1.346,3 din za prehrano. V strukturi potrebni prehranbenih izdelkov štirilanskih delavskih družin je v obdobju 1966—1973 prišlo do nekaterih pozitivnih sprememb. Predvsem se je povečalo povpraševanje po sadju, zelenjavi, mesu in njihovih proizvodih, medtem ko se je povpraševanje po škrobnatih izdelkih in tolačah nekoliko zmanjšalo. Delež izdatkov za mleko, mlečne izdelke in jajca se v strukturi prehrane le počasi veča, letna poraba sladkorja na prebivalca pa je dosegla evropsko raven.

Malo beljakovin živalskega izvora

Pri piščah, še posebej alkoholnih, in tabaku ni bilo večjih sprememb, na kar so vplivale večje davčne osnove in s tem višje maloprodajne cene. Ne nazadnje je tudi zdravstvena zaščita pričela s širšo akcijo prosvetljanja prebivalstva o škodljivosti tobaka in alkohola, ki povzroča precejšnje izgube v gospodarstvu zaradi nesreč pri delu in večje odsotnosti z dela. Poraba sadnih sokov je sicer porasla, vendar še vedno ni dosegla nivoja, v drugih zapadnoevropskih državah, za kar je vzrok predvsem v visokih cenah teh proizvodov. Z uvedbo nove tehnologije v predelavo sadja, se je kvaliteta sadnih sokov znatno izboljšala.

Ce primerjamo porabo mesa, mesnih izdelkov in rib pri nas z drugimi državami, vidimo, da imamo v naši prehrani precejšen primanjkljaj beljakovin živalskega izvora. Tako je bila letna poraba mesa in njegovih izdelkov v SR Sloveniji leta 1972 45,5 kg na prebivalca, v Jugoslaviji pa v istem letu celo manjša, in sicer 38,0 kg, medtem ko je v Avstriji že leta 1971 dosegla 63,6 kg na prebivalca. Letna poraba rib v Sloveniji je s 1,5 kg na prebivalca minimalna, saj znaša v nekaterih območjih državah več kot 10 kg na prebivalca.

Mleko in mlečni izdelki so v prehrani prebivalstva pomemben beljakovinski vir, katerih poraba pa je odvisna predvsem od kupne moči. Maloprodajne cene mleka in izdelkov so v zadnjih letih precej porasle, najbolj pri sirih, katerih beljakovinska enota je celo dražja od mesne. Takš-

Poraba živil v SR Sloveniji

Kaj in koliko jemo

Štirilanske delavske družine zahtevajo dvojno zaposlitev

ki dostikrat celo odpove v glavni sezoni.

Delež masčob v izdatkih za hrano se postopoma manjša, medtem ko se spreminja poraba posameznih tolačnih izdelkov. Za zdravo prehrano prebivalstva se priporoča uporaba rastlinskih in živalskih masčob, in sicer v razmerju 1:1. Preusmeritev porabe tudi v tolače rastlinskega izvora in margarine bo potekala dalj časa glede na dosežanje navade prebivalstva.

Družbena prehrana

V izdatkih za hrano se opazno veča delež za hrano zunaj gospodinjstva, kar nujno narekuje izboljšanje kvalitete že pripravljenih obrokov v obratih družbene prehrane. Organizacije združenega dela bi morale bolj

aktivno skrbeti za izboljšanje prehrane svojih delavcev v obliki ustreznih obrokov med delovnim časom, saj obstaja statistično pomembna zveza med stopnjo prehranjenosti in zmoglostjo za fizično in umsko delo. Slabo hranjeni delavci imajo nižjo delovno sposobnost in bolj pogosto ostajajo z dela, kar ima neugodne posledice na storilnost. Organizacije združenega dela ne dajejo tolikšnega poudarka družbeni prehrani, kot je bilo predvsem v nekaterih obratih se celo kažejo komercialne težnje, s tem pa so najbolj prizadeti delavci z nizkimi osebnimi dohodki. Nerazumljivo v naši družbi je veliko število raznih lokalov, kjer s prodajo predvsem alkoholnih pijač zadajajo družbi neprecenljivo škodo, družinam pa zmanjšujejo ekonomsko varnost.

V izdatkih za hrano oziroma pri izdatkih za hrano zunaj gospodinjstva so zajeti tudi izdatki za prehra-

no v otroških vrtcih. Glede na velik odstotek zaposlenosti žena v naši družbi igra ta delež pomembno vlogo, saj odpade od skupine ostalo v strukturi osebne porabe kar 2/3 vrednosti na izdatke za vrtec in od tega 70 odstotkov za prehrano otrok. V prihodnjih letih ni pričakovati zmanjšanja tega deleža. Z uvedbo celodnevne pouka šolske mladine bo treba urediti primerno prehrano otrok v šolah, kar bo tudi vplivalo na zvišanje deleža za hrano zunaj gospodinjstva. Vsa družba bi morala temu posvetiti več pozornosti in odobriti več sredstev za ta namen. Zlasti je to pomembno za prehrano otrok, ki izhajajo iz družin z nizkimi osebnimi dohodki ali katerih starši so zaposleni v tujini in imajo doma nepravilno prehrano ali pa so celo podhranjeni zaradi enostranskega načina prehranjevanja.

Ugibanja za prihodnja štiri leta

Za naslednje obdobje se prevede, da bodo potrošniki izbirali živila, ki ne bodo v tolikšni meri zviševala energetske vrednosti hrane, pač pa se bo spreminjala struktura, in sicer v dveh smereh:

■ Povečeval se bo delež živil, bogatih na živalskih beljakovinah, in zmanjševal delež škrobnatih proizvodov. Predvideno spremembo v smislu izboljšanja načina prehranjevanja v Sloveniji na prebivalca kaže tabela:

Prehranbeni proizvodi:	Merska enota	1970	1973	1975	1980
Meso, ribe in izdelki	kg	42	44	47	55
Jajca	kosi	139	141	162	185
Mleko in izdelki	kg	174	198	191	215
Pšenica (kot moka)	kg	125	124	117	110
Jedilno olje	l	10	10	10	11
Sladkor	kg	43	38	46	46
Zelenjava	kg	64	64	65	72
Sadje (z agrumi)	kg	52	54	60	75

Pri spremembi strukture prehrane je težnja, približati se uravnoteženi prehrani, v kateri je odnos med ogljikovimi hidrati, masčobami in beljakovinami 4:1:1. Ob rastočih osebnih dohodkih prebivalstva se bo povečevala potrošnja prehranbenih proizvodov, zmanjševal pa naj bi se razkorak med fiziološko potrebnimi količi-

nam posameznih proizvodov in zažitnimi količinami.

■ Spreminjalo se bo razmerje v porabi sveže in predelane hrane glede na fizični obseg proizvodnje v živilski industriji. V SR Sloveniji je to razmerje 40:60 v korist predelanih živil in se giblje v mejah razvitih držav (25:75), medtem ko je to razmerje v Jugoslaviji 50:50. Za prihodnje obdobje predvidevajo, da bo poraba poraba predelanih živil in bi se tako še bolj približali razvitim državam.

Biološka vrednost

V Sloveniji smo se po kalorični vrednosti zaužite hrane približali ni voju v razvitih državah, zaostajamo pa po njeni kvaliteti. Povprečna kalorije na vrednost dnevno zaužite hrane na prebivalca v Sloveniji je okoli 2.900 kalorij, kar je še v mejah zadovoljivosti fizioloških potreb po hrani. Stanje v Jugoslaviji je manj ugodno, saj je povprečna dnevna kalorična vrednost hrane na prebivalca okoli 3.200 kal. in se s tem naša država uvršča med največje porabnike hrane. V načrtu prehranjevanja se kaže večji deficit v potrošnji beljakovin živalskega izvora, medtem ko uživamo dosti beljakovin rastlinskega izvora zaradi visoke porabe.

	1965	1968	1970
Mleko, krompir, riž	56,0	52,5	51,0
Zelenjava, sadje	6,7	7,6	7,6
Meso vseh vrst in jajca	19,5	20,8	21,9
Mleko	17,8	19,1	19,5
Skupaj zaužite beljakovine	100,0	100,0	100,0
Od tega: dnevno zaužite beljakovine	79,8 g	80,6 g	79,9 g
— živalske beljakovine	29,8 g	31,9 g	33,3 g
— delež živalskih beljakovin	37,2 %	39,9 %	41,4 %

Poleg višine dohodkov družin in gibanja cen živilov vpliva na pravilnost prehranjevanja družin tudi število članov. Družine z več člani imajo manj zadovoljivo prehrano, ker kupujejo v glavnem živila z večjo kalorično vrednostjo, ki so tudi cenejša. Pri družinah z manj člani pa se bolj usmerjajo na porabo živil z višjo biološko vrednostjo in raznovrstnost živil.

Pri živilih je pomembna tudi sama kvaliteta posameznih izdelkov, ki pri nas dostikrat ni ustrežna. Tako se nabavljena živila hitro pokvarijo in zvišujejo izdatke za hrano. Ob tem je treba še poudariti, da tudi sama embalaža kakovostno vedno ne ustreza ali pa ima bolj poudarjen komercialni efekt, vpliva pa na proizvodne stroške in neposredno obremenjuje družinski proračun.

Enostranski način prehranjevanja družin škoduje predvsem mladim ljudem, ki v obdobju najintenzivnejšega psihofizičnega razvoja ne dobijo dovolj značilne hrane, potrebne za normalen razvoj. Zato je družbena prehrana v solah in delovnih organizacijah združenega dela še toliko bolj pomembna, saj lahko znatno prispeva k izboljšanju stanja hranjenosti prebivalstva.

Valerija Lavrič

Mit sedanjosti (karikatura Vladimirja Škarbana)

NOGOMET

V 2. kolu pokala prvakov

BORUSSIA - JUVENTUS
IN HAJDUK - MOLENBEEK

Včeraj so izžrebali nasprotnike tudi za ostali evropski pokalni tekmovanji

ZÜRICH, 3. — Danes so v Zürichu izžrebali nasprotnike za 2. kolo evropskih nogometnih pokalnih tekmovanj.

Kar se tiče italijanskih ekip bo Juventus v pokalu prvakov igral z zahodnonemsko Borussia (najprej na tujem, nato doma). V pokalu pokalov bo Fiorentina imela za nasprotnika vzhodnonemsko enajsterico Sachsenring Zwickau (najprej doma, nato na tujem). V pokalu UEFA se bo v prvi tekmi Milan na Irskem pomeril z ekipo Athlone Town. Prav tako bo tudi Roma prvo tekmo igrala na tujem, na Švedskem, proti moštvi Oester Vaexjoe, Lazio pa bo najprej doma gostil špansko ekipo Barcelone.

Izmed jugoslovanskih enajsteric bo Hajduk v pokalu prvakov igral v prvi tekmi doma z Molenbeekom (Belgija). V pokalu pokalov bo banjalški Borac v prvi tekmi gostoval v Belgiji pri Anderlechtu. V pokalu UEFA bo Crvena zvezda startala v 2. kolu v Beogradu proti zahodnonemski enajsterici Hamburg.

Razpored tekem osmine finala treh evropskih pokalnih nogometnih tekmovanj pa je tak:

POKAL PRAKOV

St. Etienne — Rangers

Borussia Moenchengladbach — Juventus

Dynamo Kijev — IK Akranes Reykjavik

Ruch Chorzow — PSV Eindhoven

Benfica Lizbona — Dozsa Ujpest

Hajduk — Molenbeek

Malmö — Bayern

V. Derby County — Real Madrid

POKAL POKALOV

Ararat Erevan — West Ham United

Eintracht — Atletico Madrid

Wrexham — Stal Rzeszow

Fiorentina — Sachsenring Zwickau

Bavaria Porto — Celtic

Haladás Vasutas — Sturm Gracac

Anderlecht — Borac Banjaluka

Lens — Den Haag

POKAL UEFA

(šestajstina finala)

Ipswich Town — Bruges

Herttha Berlin — Ajax Amsterdam

Dundee United — Porto

Carl Zeiss Jena — Stal Mielec

Spartak Moskva — Köln

Slask Wroclaw — Royal Antwerpen

Athlone Town — Milan

San Sebastian — Liverpool

Crvena zvezda — Hamburg

Inter Bratislava — Aik Atene

Sporting Lizbona — Vasas

Oester Vaexjoe — Roma

Lazio — Barcelona

Duisburg — Levsky Spartak Sofija

Torpedo Moskva — Galatasaray

Istanbul

Honved — Dynamo Dresden

KOŠARKA

ZENSKO SP V CALIJU

SZ petje

svetovni prvak

CALI, 3. — Dva dni pred koncem ženskega svetovnega prvenstva v košarki je Sovjetska zveza osvojila svojo peto zaporedno zmago na SP. So vjetinje so namreč v petem kolu finalnega dela tega prvenstva v Caliju zanesljivo premagale Japonsko s 106:75 (45:25), in so tako še neporežene zanesljivo na vrhu lestvice.

Po spodstavljanju s CSSR so Italijanke spet prišle do zmage. V tem kolu so namreč po ogorčenem boju premagale Mehiko s 56:53 (24:26). Od Italijank je največ košev dosegla Bocchijeva (24 točk).

V tretji tekmi finalne skupine je Južna Koreja visoko odpravila Kolumbijo s 93:69 (45:36).

Dva izida tolažilne skupine: Kanada — Senegal 76:37 (33:18) in ZDA — Brazilija 104:72 (45:36).

Jutri start prvligašev

Rim, 3. — Jutri se bosta začeli obe košarkarski prvenstvi prve italijanske lige: A-1 in A-2 lige.

1. kolo A-1 lige

Mobilgiri — Jollycolombani

Chinamartini — Mobilquattro

Sinudyne — Snaiderc

IBP Rim — Brill Cagliari

Forst Cantù — Brina Rieti

Cinzano Milan — Saporì

1. kolo A-2 lige

Juventus Caserta — Alco

Canon — Lib. Brindisi

Pintinox — FAG Neapelj

Lazio — Duco Mestre

Patriarca — Scavolini

Ausonia Genova — Pall. Trieste

ATLETIKA

MERAN, 3. — Jutri in v nedeljo bo v Meranu mednarodni atletski miting, na katerem bodo nastopili najboljši deseterborci in peterborci Avstrije, ZRN, Jugoslavije in Italije.

PLANINISTVO

JUTRI NA PEČI

Otvoritev zamejske vertikale

Jutri ob 11. uri bo na Peči v Karavankah, na tromoji med Jugoslavijo, Italijo in Avstrijo, otvoritev zamejske planinske vertikale, katero je trasiral SPD Trst. Ob tej priložnosti se bodo na Peči zbrali številni planinci iz zamejstva in matične domovine.

SAH

Iz protesta

BEograd, 3. — Mednarodnega šahovskega turnirja, ki se bo začel jutri v Beogradu, bi se moral udeležiti tudi Jugoslovani Velimirovič. Ta pa je svoje sodelovanje odpovedal iz protesta zaradi usmrtnice španskih rodoljubov.

JUTRI NA OBČINSKEM IGRISČU V DOBERDOBU

Primorec in Mladost v borbi za pokal 30-letnice osvoboditve

Še prej bosta ekipi Sovodnj in Juventine igrali za tretje mesto

V Dobrodo bu z zanimanjem pričakujejo zaključni del nogometnega turnirja, ki ga ob 30. obletnici osvoboditve prireja domače društvo Mladost. Tako prireditelji kakor tudi igralci domačega moštva se trudijo, da bi nastopajoče ekipe in številne navijače, ki jih bodo spremljali, zadovoljili s pripravljenim sporedom.

Finalni del turnirja se bo odvijal jutri, v nedeljo, 5. oktobra ob 14.15 ko se bosta za tretje mesto pomerili enajsterici Juventine in Sovodnj. Ob 16. uri pa se bosta za najvišjo lovoriko turnirja pomerili domača Mladost in Primorec iz Trebeča.

Ascoli — Fiorentina 1 X 2

Bologna — Torino 1

Inter — Cesena 1

Juventus — Verona 1

Napoli — Como 1

Perugia — Milan 1 X

Roma — Cagliari 1

Sampdoria — Lazio X 2

Catanzaro — Catania 1

L.R. Vicenza — Atalanta 1

Piacenza — Genoa X 2

Udinese — Alessandria 1 X

Giulianova — Arezzo 1 X 2

V okviru 10-letnice košarkarske dejavnosti ŠZ Bor

Lokomotiva Zagreb
glavna privlačnost

Danes na sporedu izločilni srečanja Borovega mladinskega turnirja v Dolini - Zagrebčani nesporni favoriti

ŠZ Bor proslavlja letošnjo 10-letnico košarkarske dejavnosti z organizacijo vrste turnirjev in prireditelj, da bi tako nagradilo svoje poštovne košarkarske delavce in košarkarje, ki so v vseh teh desetih letih pripomogli, da se je društvo uveljavilo v mestnem krogu tudi v tej konkurenčni športni panogi.

Po zelo uspelem članskem turnirju v Dolini, na katerem so nastopile ekipe Patriarce iz Gorice, Pallacanestra Trieste, Olimpije iz

ba, ki je jugoslovanski mladinski prvak. Zagreb je od nekdaj imel izreden košarkarski naraščaj. Trenutno igra v prvem moštvu Lokomotive kar šest lanskih mladinskih prvakov, od teh nam je dejal Novosel, da bo danes v Dolino dopotovala polovica.

Zanimivo bo tudi videti ostale tri tujakšnje ekipe. Prvenstvo mladincev se bo morda začelo že prihodnjo nedeljo, ta turnir pa bo za Bor in Polet zadnji in najbolj zahteven test pred začetkom prvenstva. Vodstvo Italsidra iz Trsta je našemu društvu izrazilo svoje zadovoljstvo zaradi povabila na ta turnir.

Skratka, obeta se nam tudi danes in jutri lepo košarkarski dogodek.

Mladinski turnir Bora

DANES, 4. oktobra

16.00 Lokomotiva ZG - Italsider

17.30 Bor - Polet Opčine

JUTRI, 5. oktobra

9.30 Finale za 3. in 4. mesto

11.00 Finale za 1. in 2. mesto

Vse tekme bodo v občinski telovadnici v Dolini

Ljubljane in Bora, po ponedeljkovem predavanju, ki ga je imel trener jugoslovanske državne reprezentance Mirko Novosel, bo naše društvo danes in jutri priredilo mednarodni turnir za mladince.

Seveda, glavna privlačnost tega turnirja bo Lokomotiva iz Zagre-

ba, ki je jugoslovanski mladinski prvak. Zagreb je od nekdaj imel izreden košarkarski naraščaj. Trenutno igra v prvem moštvu Lokomotive kar šest lanskih mladinskih prvakov, od teh nam je dejal Novosel, da bo danes v Dolino dopotovala polovica.

Zanimivo bo tudi videti ostale tri tujakšnje ekipe. Prvenstvo mladincev se bo morda začelo že prihodnjo nedeljo, ta turnir pa bo za Bor in Polet zadnji in najbolj zahteven test pred začetkom prvenstva.

Vodstvo Italsidra iz Trsta je našemu društvu izrazilo svoje zadovoljstvo zaradi povabila na ta turnir.

Skratka, obeta se nam tudi danes in jutri lepo košarkarski dogodek.

ŠZ Bor proslavlja letošnjo 10-letnico košarkarske dejavnosti z organizacijo vrste turnirjev in prireditelj, da bi tako nagradilo svoje poštovne košarkarske delavce in košarkarje, ki so v vseh teh desetih letih pripomogli, da se je društvo uveljavilo v mestnem krogu tudi v tej konkurenčni športni panogi.

Po zelo uspelem članskem turnirju v Dolini, na katerem so nastopile ekipe Patriarce iz Gorice, Pallacanestra Trieste, Olimpije iz

ba, ki je jugoslovanski mladinski prvak. Zagreb je od nekdaj imel izreden košarkarski naraščaj. Trenutno igra v prvem moštvu Lokomotive kar šest lanskih mladinskih prvakov, od teh nam je dejal Novosel, da bo danes v Dolino dopotovala polovica.

Zanimivo bo tudi videti ostale tri tujakšnje ekipe. Prvenstvo mladincev se bo morda začelo že prihodnjo nedeljo, ta turnir pa bo za Bor in Polet zadnji in najbolj zahteven test pred začetkom prvenstva.

Vodstvo Italsidra iz Trsta je našemu društvu izrazilo svoje zadovoljstvo zaradi povabila na ta turnir.

Skratka, obeta se nam tudi danes in jutri lepo košarkarski dogodek.

ŠZ Bor proslavlja letošnjo 10-letnico košarkarske dejavnosti z organizacijo vrste turnirjev in prireditelj, da bi tako nagradilo svoje poštovne košarkarske delavce in košarkarje, ki so v vseh teh desetih letih pripomogli, da se je društvo uveljavilo v mestnem krogu tudi v tej konkurenčni športni panogi.

Po zelo uspelem članskem turnirju v Dolini, na katerem so nastopile ekipe Patriarce iz Gorice, Pallacanestra Trieste, Olimpije iz

ba, ki je jugoslovanski mladinski prvak. Zagreb je od nekdaj imel izreden košarkarski naraščaj. Trenutno igra v prvem moštvu Lokomotive kar šest lanskih mladinskih prvakov, od teh nam je dejal Novosel, da bo danes v Dolino dopotovala polovica.

Zanimivo bo tudi videti ostale tri tujakšnje ekipe. Prvenstvo mladincev se bo morda začelo že prihodnjo nedeljo, ta turnir pa bo za Bor in Polet zadnji in najbolj zahteven test pred začetkom prvenstva.

Vodstvo Italsidra iz Trsta je našemu društvu izrazilo svoje zadovoljstvo zaradi povabila na ta turnir.

Skratka, obeta se nam tudi danes in jutri lepo košarkarski dogodek.

ŠZ Bor proslavlja letošnjo 10-letnico košarkarske dejavnosti z organizacijo vrste turnirjev in prireditelj, da bi tako nagradilo svoje poštovne košarkarske delavce in košarkarje, ki so v vseh teh desetih letih pripomogli, da se je društvo uveljavilo v mestnem krogu tudi v tej konkurenčni športni panogi.

Po zelo uspelem članskem turnirju v Dolini, na katerem so nastopile ekipe Patriarce iz Gorice, Pallacanestra Trieste, Olimpije iz

ba, ki je jugoslovanski mladinski prvak. Zagreb je od nekdaj imel izreden košarkarski naraščaj. Trenutno igra v prvem moštvu Lokomotive kar šest lanskih mladinskih prvakov, od teh nam je dejal Novosel, da bo danes v Dolino dopotovala polovica.

Zanimivo bo tudi videti ostale tri tujakšnje ekipe. Prvenstvo mladincev se bo morda začelo že prihodnjo nedeljo, ta turnir pa bo za Bor in Polet zadnji in najbolj zahteven test pred začetkom prvenstva.

Vodstvo Italsidra iz Trsta je našemu društvu izrazilo svoje zadovoljstvo zaradi povabila na ta turnir.

Skratka, obeta se nam tudi danes in jutri lepo košarkarski dogodek.

ŠZ Bor proslavlja letošnjo 10-letnico košarkarske dejavnosti z organizacijo vrste turnirjev in prireditelj, da bi tako nagradilo svoje poštovne košarkarske delavce in košarkarje, ki so v vseh teh desetih letih pripomogli, da se je društvo uveljavilo v mestnem krogu tudi v tej konkurenčni športni panogi.

Po zelo uspelem članskem turnirju v Dolini, na katerem so nastopile ekipe Patriarce iz Gorice, Pallacanestra Trieste, Olimpije iz

ba, ki je jugoslovanski mladinski prvak. Zagreb je od nekdaj imel izreden košarkarski naraščaj. Trenutno igra v prvem moštvu Lokomotive kar šest lanskih mladinskih prvakov, od teh nam je dejal Novosel, da bo danes v Dolino dopotovala polovica.

Zanimivo bo tudi videti ostale tri tujakšnje ekipe. Prvenstvo mladincev se bo morda začelo že prihodnjo nedeljo, ta turnir pa bo za Bor in Polet zadnji in najbolj zahteven test pred začetkom prvenstva.

Vodstvo Italsidra iz Trsta je našemu društvu izrazilo svoje zadovoljstvo zaradi povabila na ta turnir.

Skratka, obeta se nam tudi danes in jutri lepo košarkarski dogodek.

ŠZ Bor proslavlja letošnjo 10-letnico košarkarske dejavnosti z organizacijo vrste turnirjev in prireditelj, da bi tako nagradilo svoje poštovne košarkarske delavce in košarkarje, ki so v vseh teh desetih letih pripomogli, da se je društvo uveljavilo v mestnem krogu tudi v tej konkurenčni športni panogi.

Po zelo uspelem članskem turnirju v Dolini, na katerem so nastopile ekipe Patriarce iz Gorice, Pallacanestra Trieste, Olimpije iz

ba, ki je jugoslovanski mladinski prvak. Zagreb je od nekdaj imel izreden košarkarski naraščaj. Trenutno igra v prvem moštvu Lokomotive kar šest lanskih mladinskih prvakov, od teh nam je dejal Novosel, da bo danes v Dolino dopotovala polovica.

Zanimivo bo tudi videti ostale tri tujakšnje ekipe. Prvenstvo mladincev se bo morda začelo že prihodnjo nedeljo, ta turnir pa bo za Bor in Polet zadnji in najbolj zahteven test pred začetkom prvenstva.

Vodstvo Italsidra iz Trsta je našemu društvu izrazilo svoje zadovoljstvo zaradi povabila na ta turnir.

Skratka, obeta se nam tudi danes in jutri lepo košarkarski dogodek.

ŠZ Bor proslavlja letošnjo 10-letnico košarkarske dejavnosti z organizacijo vrste turnirjev in prireditelj, da bi tako nagradilo svoje poštovne košarkarske delavce in košarkarje, ki so v vseh teh desetih letih pripomogli, da se je društvo uveljavilo v mestnem krogu tudi v tej konkurenčni športni panogi.

Po zelo uspelem članskem turnirju v Dolini, na katerem so nastopile ekipe Patriarce iz Gorice, Pallacanestra Trieste, Olimpije iz

ba, ki je jugoslovanski mladinski prvak. Zagreb je od nekdaj imel izreden košarkarski naraščaj. Trenutno igra v prvem moštvu Lokomotive kar šest lanskih mladinskih prvakov, od teh nam je dejal Novosel, da bo danes v Dolino dopotovala polovica.

Zanimivo bo tudi videti ostale tri tujakšnje ekipe. Prvenstvo mladincev se bo morda začelo že prihodnjo nedeljo, ta turnir pa bo za Bor in Polet zadnji in najbolj zahteven test pred začetkom prvenstva.

Vodstvo Italsidra iz Trsta je našemu društvu izrazilo svoje zadovoljstvo zaradi povabila na ta turnir.

Skratka, obeta se nam tudi danes in jutri lepo košarkarski dogodek.

ŠZ Bor proslavlja letošnjo 10-letnico košarkarske dejavnosti z organizacijo vrste turnirjev in prireditelj, da bi tako nagradilo svoje poštovne košarkarske delavce in košarkarje, ki so v vseh teh desetih letih pripomogli, da se je društvo uveljavilo v mestnem krogu tudi v tej konkurenčni športni panogi.

Po zelo uspelem članskem turnirju v Dolini, na katerem so nastopile ekipe Patriarce iz Gorice, Pallacanestra Trieste, Olimpije iz

ba, ki je jugoslovanski mladinski prvak. Zagreb je od nekdaj imel izreden košarkarski naraščaj. Trenutno igra v prvem moštvu Lokomotive kar šest lanskih mladinskih prvakov, od teh nam je dejal Novosel, da bo danes v Dolino dopotovala polovica.

Zanimivo bo tudi videti ostale tri tujakšnje ekipe. Prvenstvo mladincev se bo morda začelo že prihodnjo nedeljo, ta turnir pa bo za Bor in Polet zadnji in najbolj zahteven test pred začetkom prvenstva.

Vodstvo Italsidra iz Trsta je našemu društvu izrazilo svoje zadovoljstvo zaradi povabila na ta turnir.

Skratka, obeta se nam tudi danes in jutri lepo košarkarski dogodek.

ŠZ Bor proslavlja letošnjo 10-letnico košarkarske dejavnosti z organizacijo vrste turnirjev in prireditelj, da bi tako nagradilo svoje poštovne košarkarske delavce in košarkarje, ki so v vseh teh desetih letih pripomogli, da se je društvo uveljavilo v mestnem krogu tudi v tej konkurenčni športni panogi.

Po zelo uspelem članskem turnirju v Dolini, na katerem so nastopile ekipe Patriarce iz Gorice, Pallacanestra Trieste, Olimpije iz

ba, ki je jugoslovanski mladinski prvak. Zagreb je od nekdaj imel izreden košarkarski naraščaj. Trenutno igra v prvem moštvu Lokomotive kar šest lanskih mladinskih prvakov, od teh nam je dejal Novosel, da bo danes v Dolino dopotovala polovica.

Zanimivo bo tudi videti ostale tri tujakšnje ekipe. Prvenstvo mladincev se bo morda začelo že prihodnjo nedeljo, ta turnir pa bo za Bor in Polet zadnji in najbolj zahteven test pred začetkom prvenstva.

Vodstvo Italsidra iz Trsta je našemu društvu izrazilo svoje zadovoljstvo zaradi povabila na ta turnir.

Skratka, obeta se nam tudi danes in jutri lepo košarkarski dogodek.

ŠZ Bor proslavlja letošnjo 10-letnico košarkarske dejavnosti z organizacijo vrste turnirjev in prireditelj, da bi tako nagradilo svoje poštovne košarkarske delavce in košarkarje, ki so v vseh teh desetih letih pripomogli, da se je društvo uveljavilo v mestnem krogu tudi v tej konkurenčni športni panogi.

Po zelo uspelem članskem turnirju v Dolini, na katerem so nastopile ekipe Patriarce iz Gorice, Pallacanestra Trieste, Olimpije iz

ba, ki je jugoslovanski mladinski prvak. Zagreb je od nekdaj imel izreden košarkarski naraščaj. Trenutno igra v prvem moštvu Lokomotive kar šest lanskih mladinskih prvakov, od teh nam je dejal Novosel, da bo danes v Dolino dopotovala polovica.

Zanimivo bo tudi videti ostale tri tujakšnje ekipe. Prvenstvo mladincev se bo morda začelo že prihodnjo nedeljo, ta turnir pa bo za Bor in Polet zadnji in najbolj zahteven test pred začetkom prvenstva.

Vodstvo Italsidra iz Trsta je našemu društvu izrazilo svoje zadovoljstvo zaradi povabila na ta turnir.

Skratka, obeta se nam tudi danes in jutri lepo košarkarski dogodek.

ŠZ Bor proslavlja letošnjo 10-letnico košarkarske dejavnosti z organizacijo vrste turnirjev in prireditelj, da bi tako nagradilo svoje poštovne košarkarske delavce in košarkarje, ki so v vseh teh desetih letih pripomogli, da se je društvo uveljavilo v mestnem krogu tudi v tej konkurenčni športni panogi.

Po zelo uspelem članskem turnirju v Dolini, na katerem so nastopile ekipe Patriarce iz Gorice, Pallacanestra Trieste, Olimpije iz

ba, ki je jugoslovanski mladinski prvak. Zagreb je od nekdaj imel izreden košarkarski naraščaj. Trenutno igra v prvem moštvu Lokomotive kar šest lanskih mladinskih prvakov, od teh nam je dejal Novosel, da bo danes v Dolino dopotovala polovica.

Zanimivo bo tudi videti ostale tri tujakšnje ekipe. Prvenstvo mladincev se bo morda začelo že prihodnjo nedeljo, ta turnir pa bo za Bor in Polet zadnji in najbolj zahteven test pred začetkom prvenstva.

Vodstvo Italsidra iz Trsta je našemu društvu izrazilo svoje zadovoljstvo zaradi povabila na ta turnir.

IZRAELSKO-EGIPTOVSKI DOGOVOR O RAZMIKU NA SINAJU

Odložen začetek izvajanja sporazuma

Ameriški parlament bo o ameriških elektronskih tehnikah sklepal šele konec prihodnjega tedna

TEL AVIV, 3. — Izraelskih vladnih krogov se je zvedelo, da bo začetek izvajanja sporazuma med Egiptom in Izraelom, ki je bil dogovorjen za 5. oktobra, odložen. Prvi egiptovski tehnik, ki bi morali dopotovati na petrolejska polja pri Ras Sudarju na Sinaju, ne bodo prispeli in prav tako ne bo priplul prvi egiptovski tanker. V izraelskih krogih pravijo, da so Egipčani sprejeli ta sklep z razumevanjem. Kot je znano, bi se moral drugi egiptovski-izraelski sporazum o razmiku začeti izvajati po jutrišnjem ter se zaključiti 21. februarja prihodnjega leta. Medtem ko so Egipčani takoj podpisali sporazum, pa so ga Izraelci le začasno sprejeli na znanje ter se obvezali, da ga bodo podpisali po tem ko bo ameriški parlament dokončno odobril Kissingerjevo obvezo, da bodo ZDA poslane na Sinajski polotok 200 ameriških tehnikov, ki

DRAŽBA

Na dražbi, ki so jo priredili predstojnikom v neoporočnem hotelu Waldorf Astoria, je na čististični dražbi odšel kar 1.000 dolarjev (okrog 700.000 lir) za rdeč traki okrasnega s ključastim križem, ki je bil last A. dolga Hitlerja. Firerjevo odličje, železni križ, »s katerim je bil odlikovan za hrabrost, ki jo je med prvo svetovno vojno pokazal na bojiščih, pa je kotiral 575 dolarjev.

Nenavadne dražbe se je udeležilo okrog 150 zbirateljev nacističnega klica, ki so navedeno trošilo stotalec (dolarjev seveda), da bi si zagotovili nacistični »souvenir«. Za odklopanje, ki so ga podelili Hitlerju kot nagrado za njegovo odločnost 200 dolarjev, nekdo drug si je s 325 dolarji priobrazil Hitlerjevo značko člana nacistične stranke, za prtiča z monogramom pa je kupel odšel 190 dolarjev. Trapaših dražb, na katerih se ljudje lasajo za najrazličnejše neumnosti na svetu in še zlasti v ZDA ne manjka, zdi se nam pa kljub temu, da bi predstojniki dražbi lahko res podelili naslov najbolj trapašne med trapašami. Zaostaja pa je vsekaror dejstvo, da se 30 let po koncu vojne, ko so bili nacistični in fašistični zločinci razkrinkani, kdo se preraiva in potroši 700 tisoč lir za Hitlerjev trak. Vsekakor pa naj nas ne preseneča če v državi, kjer organizirajo take dražbe, toplo sprejmejo misovskega tajnika Almiranteja.

PET DNI PO ROPARSKEM NAPADU NA RESTAVRACIJO

«Spaghetti House»: italijanski gostinci končno osvobojeni

Banditi so se včeraj zjutraj nepričakovano vdali - Vodja roparjev se je ustrelil

LONDON, 3. — Po petih dneh dramatičnih pogajanj med policijo in banditi se je danes zjutraj okrog 4. ure srečno zaključila dogovorena šestih italijanov, ki so bili zaprti v shrambi restavracije »Spaghetti House« na Knightsbridge. Banditi, ki so še do včeraj odklanjali vsakršni sporazum s policijo, so se nepričakovano vdali. Dva sta se izročila policiji, tretji, ki ga policija ima za vodjo tolpe, pa si je pogajal krogi v treh. Čeprav resno, njegovo zdravstveno stanje ne vzbuja skrbi.

»Talcio« so bili kmalu osvobodeni — je izjavil pozneje časnikarjem poveljnik Scotland Yarda Colin Woods, ki je osebo vodil obleganje — ko smo slišali strele. Stekli smo v shrambo restavracije in našli Franca Davisa nezavestnega na tleh.

»Križev pot« šestih Italijanov se je začel v noči od sobote na nedeljo, ko so banditi vdrl v italijansko restavracijo, da bi se polastili sobotnega iztržka »Spaghetti House« in drugih 16 restavracij iste družbe. Roparski podvig pa je spodeltel, ker se je enemu od direktorjev, Giovanniju Maiu posrečilo pobegeti z denarjem in obvestiti policijo. Od tod sklep roparjev, da se zabarikadirajo s talci v restavraciji ter zahtevajo odkupnino in letalo, ki naj jih poneso na Karibske otoke.

Začel se je dvoboj živcev med policijo, ki je obkolila restavracijo, in banditi. Dvoboj je trajal vse do davi, ko je Scotland Yard s pomočjo psihologov končno strl pomolovski odpor roparjev. Tako je britanska policija prvič v praksi preverila akcijski načrt, ki so ga izdelali za podobne primere. »Naša taktika — je poudaril načelnik Scotland Yarda — je zavlačevala pogajanja čim dlje, da se roparji strezijo, mirno preudijo položaj, domnejo neizbežnost predaje in nato racionalno ukrepajo.«

Takoj po osvoboditvi so morali

Težave temopoltega podčastnika s pravico

Na zatožni klopi ker je branil Eritrejce

RIM, 3. — Odvetnik Mauro Melini, ki je eden od najvidnejših vo-

PO VČERAŠNJI IZJAVI MINISTRA ZA INDUSTRIJO

Ostre kritike Donat Cattinu zaradi podražitve bencina

Zaskrbljenost sindikatov in strank, ker bo dražji bencin pospešil inflacijo

RIM, 3. — Minister za industrijo Donat Cattin, ki je včeraj v intervjuju z urednikom televizijskega dnevnika napovedal občutno podražitev bencina, bo poročal o tem ukrepu v sredo senatni komisiji za industrijo med razpravo o proračunu ministrstva za industrijo. Dan pozneje bo ponovil svoje poročilo komisiji za industrijo poslanske zbornice.

Sklep o podražitvi bencina, zlasti pa dejstvo, da se je minister Donat Cattin odločil za tako napoved po tako nenavadni poti, ne da bi se prej posvetoval s strankami, ki podpirajo vladno, je izzvala val zelo ostrih reakcij. Prof. Michele Giannotta, ki je odgovoren za gospodarsko politiko PSI, je poudaril, da vzbuja skrb dejstvo, da je minister za industrijo napovedal vladno podražitev bencina. To je dokaz, da je pritisk petrolejskih družb vse močnejši. »Zlasti pa ne sprejemamo,« je poudaril Giannotta — da se odloči podražiti, ne da bi o tem sklepali ministrski svet. Tako ravnanje vzbuja plepahlj v državi, šibko vlado in zaostroje vse naše težave.

Prav tako kritičen je bil podpredsednik komunistične poslanske skupine D'Alema, ki je poudaril, da danes ne more še nihče oceniti, če je podražitev bencina in drugih nafnih derivatov upravičena. Zanimivo bi bilo vedeti, koliko so zaslužile petrolejske družbe, ko je bil tečaj dolarja ugodnejši, zlasti pa bi moral ugotoviti vpliv, ki ga imajo na ceno surove nafte različni faktorji. D'Alema je tudi poudaril zaskrbljenost komunistov za nov zakon, ki ga bo podražitev dala inflaciji. Vprašanje je pa tudi, če je Donat Cattin govoril v svojem imenu ali v imenu vlade, prav tako ostaja še vprašanje brez odgovora, zakaj ni s sklepom ministrstva seznanil komisijo poslanske zbornice, kateri je poročal le nekaj ur pred napovedjo podražitve.

Pomislike glede načina, kako je vlada napovedala podražitev je izrekel tudi demokrstanj Domenico Scotti, medtem ko liberalce Gerolametto ni imel nobene kritične pripombe.

Predsednik italijanskega avtomobilskega kluba Carpi De Resmini je poslal Donat Cattinu dolgo protestno pismo, v katerem poudarja, da je tudi tokrat vlada po že ustaljenem običaju naložila potrošnikom breme, ne da bi obrazložila zakaj in čemu. Zanimivo je tudi — ugotavlja De Resmini — da je vlada podražila bencin, le ko je bil tečaj dolarja v škodo petrolejskim družbam, ni ga pa pocenila, ko so industriji na račun nižjega tečaja služili težke milijone. V tem okviru ne gre tudi prezreti dejstva da se e brodarina znatno pocenila. Po oceni pred-

sedateljev radikalne stranke, in »koordinacijski odbor demokratičnih podčastnikov italijanskega letalstva«, sta priredila tiskovno konferenco na sedežu odvetnikov v rimski sodni palači, da bi pojasnila primer naređnika Augusta Maurija. Leto je bil aretiran in prijavljen sodišču zaradi kricanja in prevratniške manifestacije.

Mauri, sin Italijana in Eritrejke, je prišel navkriž z italijansko pravico lani na letališču v Ciampinu, ko je bila kriza v Eritreji na višku in ko so se Italijani trumoma vračali domov. Tedaj se je odpravil na letališče v upanju, da bo kaj zvedel o usodi matere, ki je bila še v Asmari. »Med čakanjem — je poudaril podčastnik — sem slišal prisotne, kako so obrekovali Eritrejce. Vmešal sem se v razgovor in jih branil, a so me surovo napadli in me obtožili, da pljuvam v krožnik, iz katerega jem. Vmešal se je tudi neki funkcionar zunanje-ga ministrstva — v njem sem spoznal bivšega konzula v Asmari — ki je poudaril, da bo odredil aretacijo skupine eritrejskih študentov, ki so napovedali protestno demonstracijo. Zabrulsi sem mu, da je rasist in fašist.«

Ob povratku v vojašnico je bil podčastnik aretiran in za pet dni zaprt v samico, nato pa prijavljen sodišču zaradi kricanja in prevratniške demonstracije.

Odvetnik Mellini je napovedal, da bo med procesom, ki se bo začel 8. oktobra, sprožil vrsto ustavnih vprašanj, hkrati pa se bo pritožil, ker je bil sodni postopek protizakonit. Podčastnika niso namreč prijavili sodišču pristojne oblasti, pač pa skupina fašistov, ki se med drugim zgraža nad Maurovo temno poltjo. Koordinacijski odbor demokratičnih podčastnikov pa je pozval vse vojsake, naj se 7. oktobra vzdrižijo kosila in naj se popoldne udeležijo na Trgu Phaeon protestnega zborovanja.

Poslanska zbornica odobrila

(Nadaljevanje s 1. strani)

na od liberalcev do komunistov. Še en dokaz torej, da je bil problem zrel za rešitev in da so se samo fašisti temu upirali. Prav zaradi tega pa je bil to eden najbolj zgočih porazov, ki so jih misovci doživeli v italijanskem parlamentu.

Takoj po objavi rezultatov glasovanja v poslanski zbornici je tajnik KPI Enrico Berlinguer dal enaki izjavi, v kateri poudarja, da je avlikega nacionalnega pomena, da je sporazum o dokončni ureditvi meja in sodelovanja z Jugoslavijo bil odobren z glasovi vseh demokratičnih in antifašističnih sil. Italija — je nadaljeval — čuti globok interes za razvoj odnosov prijateljstva in sodelovanja s socialistično in nevtrusko Jugoslavijo. Ta dogovor odpira v tem smislu širše možnosti.

Berlinguer je še dodal, da sta obe državi dali pomemben prispevek pomirjevanju v Evropi in ni naključje, da se je to zgodilo kmalu po helsinjski konferenci.

Izjavo o dogovoru je izdalo tudi tajništvo liberalne stranke, ki odobrava zadržanje parlamentarne skupine PLI ter poudarja, da pogojuje pozitivno zatrdanje od dogovora v trenutku ratifikacije, če bo vlada ugodno odgovorila na nekatere postavljene probleme. Med temi zahtevami liberalce predvsem »erizim« in sodelovanju v Evropi. Obe stranki smatrata resolucije te konference

OB OBISKU PREDSEDNIKA DA COSTE GOMESA V MOSKVI

Podpisani pomembni sporazumi med voditelji Portugalske in SZ

Obisk pri Brežnjevu - Skupna izjava posveča posebno pozornost popuščanju politične in vojaške napetosti v Evropi

MOSKVA, 3. — Portugalski predsednik Francisco Da Costa Gomes je danes zapustil Moskvo ter z letalom odpoval v Leningrad, kjer se bo zadržal še en dan, nakar se bo vrnil na Portugalsko. Na moskovskem letališču so ga pozdravili predsednik prezidija vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze Nikolaj Podgorni, minister za zunanje zadeve Andrej Gromiko in obrambni minister Grečko.

Davi je visokega portugalskega gosta sprejel generalni tajnik centralnega komiteja KPSZ Leonid Brežnev. Po srečanju je agencija »Tassa« objavila posebno poročilo.

Na koncu moskovskih srečanj portugalskega predsednika je bila objavljena skupna portugalsko - sovjetska politična izjava, v kateri obe stranki izpovedujeta svoja skupna stališča glede mednarodnih vprašanj ter bilateralnih odnosov.

V izjavi je med drugim rečeno, »da obe stranki pripisujeta bistveno važnost dejstvu, da pritiče vsem narodom pravica, da razpolagajo s svojo usodo brez neposrednega ali posrednega vmešavanja s katerekoli strani in da svobodno razvijajo svoj politični, gospodarski, družbeni in kulturni režim. Nihče — se še dogaja — ne sme skušati, da bi vsilil nekemu drugemu narodu rešitve, ki zadevajo njegove notranje zadeve.«

V dveh točkah izjave se govori o »pomembnosti strogega izvajanja načel zaključnega dokumenta konference v Helsinkih o varnosti in sodelovanju v Evropi. Obe stranki smatrata resolucije te konference

za program dejavnosti, ki naj okrepi mir in varnost v Evropi in prispeva k vzpostavitvi odnosov sodelovanja med državami na enakopravni ravni.

Pomembna je izjava tudi glede popuščanja napetosti, za katero obe stranki menita, da mora biti bolj stvarno in nepreklicno. Izražata nadalje željo, da bi politično popuščanje napetosti prineslo s seboj tudi popuščanje na vojaškem področju s skrajšanjem vojaških sil v srednji Evropi v skladu z varnostno posameznih držav ter se zavzemata za splošno in totalno razorožitev, tako glede jedrskega kot tudi konvencionalnega orožja, ob strogem mednarodnem nadzoru. Zavzemata se nadalje tudi za krepitev pristojnosti in oblasti OZN ob strogem spoštovanju listine OZN.

V nadaljnjih odstavkih skupna izjava govori o medsebojnih odnosih med prizadetimi državama ter o gospodarskem, trgovskem, tehničnem in znanstvenem sodelovanju, kakor tudi na področjih kulture, umetnosti, zdravstva, turizma in športa.

Zelo važna je ugotovitev v zadnjem delu izjave, kjer je rečeno, da sklepi izjave same eno vplivajo v nikakršni meri na mednarodne pogodbe na katere je vezana vsaka od prizadetih strank (gre, kot je razumljivo, v glavnem za pri-padnost Portugalske organizaciji NATO).

Danes je bilo objavljeno tudi poročilo o Gomeševem obisku v Moskvi, ki vsebuje več točk, ki so na las podobne skupni izjavi. Objavlje-

Kovček mamila v rimskem letališču

RIM, 3. — Finančni stržniki so danes zjutraj našli in zaplenili na rimskem letališču v Fiumicinu kovček, v katerem je bila izdana količina marijuane. Kovček je vzbudil sum finančarjev, ker ni imel nalepk nobene letalske družbe in ker je bil očitno pozabljen. Po prvih izsledkih preiskave kaže, da so mamilo, ki je vredno 6 milijonov lir, poslali v Italijo iz severozahodne Afrike.

šola je moja
in hodim v šolo
oblečen kot se mi zdi

mladini je vseč oblačiti se po modi

to pa veliko stane.....

če pa dobiš loden
s kapuco in volneno podlogo
po 14.900 lir in + »eskimo« s krzneno
podlogo in to vseh mer v plavi - zeleni
in beige barvi po 9.900 lir, majico »ciclista« v modnih barvah
od 1.750 lir, vzorčaste dokolenke po 550 lir
žametne hlače po 3.500 lir ter +

s tem lahko zadostiš željam svojega otroka

za bolj odrasle ti predlagamo
majico »ciclista« v modnih barvah po 1.950 lir,
žametne jeans v modnih barvah po 7.900 lir,
jopo jeans s krzneno podlogo Lola 20
po 9.900 lir, loden po 25.000 lir

po teh cenah se oblačimo po modi!!

GRANDI MAGAZZINI
IL LAVORATORE
Korzo Saba 15 Trst